

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Reactienota

bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur op:

Inhoudsopgave

1	Inleiding	1
1.1	Gevolgde procedure	1
1.2	Geïntegreerd projectplan	1
1.3	Zienswijzen op het ontwerp-inrichtingsplan	2
1.4	Vaststelling van de reactienota en het projectplan	2
1.5	Beroepsprocedure	2
1.6	Leeswijzer	3
2	Zienswijzen en reacties	4
3	Planaanpassingen n.a.v. ingediende zienswijzen	68
	Bijlage 1 Meegestuurde bijlagen bij zienswijzen C. van de Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	69
	Bijlage 2 Kaartje bij zienswijze E. van de volmachten van de Boermarke Taarlo.....	75

1 Inleiding

1.1 Gevolgde procedure

Op 1 september 2020 heeft het Dagelijks Bestuur van het waterschap Hunze en Aa's het ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon vastgesteld.

Van 9 september 2020 tot en met 20 oktober 2020 heeft het ontwerp projectplan, met bijbehorende stukken, gedurende 6 weken ter inzage gelegen. De terinzagelegging is bekend gemaakt door aankondiging op de website www.hunzeenaas.nl en per brief (toegezonden per e-mail of per post) aan belanghebbenden en belangstellenden die als zodanig bij het waterschap bekend waren.

Bij het Ontwerp Projectplan hebben ook de volgende bijbehorende stukken ter inzage gelegen:

- Sweco, 2018. Omgevings- en vergunningenscan pilotproject beekverhoging Drentsche Aa.
- Sweco, 2018. Flora- en Faunaonderzoek beekverhoging Drentsche Aa.
- Sweco, 2019. Quicksan archeologie traject Looner diep-Taarlosche diep.
- Sweco, 2020. Notitie ecologische beoordeling Beekverhoging Taarlooschediep.
- Sweco, 2020. Bureauonderzoek Taarlooschediep, gemeente Aa en Hunze, Assen en Tynaarlo; Sweco archeologie rapporten 2350.

- Sweco, 2018. Monitoringsplan Pilotproject Beekverhoging Drentsche Aa.
- Sweco, 2018. Notitie Toelichting opzet hydraulische berekeningen Beekbodemverhoging Drentse Aa.
- Sweco, 2020. Quicksan Conventionele Explosieven project beekverhoging Drentsche Aa. Bureauonderzoek. Sweco CE rapport SCR2020_006.
- Medusa, 2020. Taarlosche diep - Waterbodemonderzoek. samenstelling sediment en diepteligging.

1.2 Geïntegreerd projectplan

De aanleiding en het kader voor de centrale opgave in het projectplan, beekverhoging, is gelegen in het Natura 2000-beheerplan Drentsche Aa-gebied dat in 2018 door de daarvoor bevoegde gezagen is vastgesteld. Dit Natura 2000 beheerplan is vervolgens onherroepelijk geworden. Het waterschap heeft over dit beleid geen beslissingsbevoegdheid.

Het waterschap geeft uitvoering aan de opgave voor beekverhoging door in het projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon de benodigde waterstaatkunde aanpassingen op te nemen voor de verhoging van de bodem van de beek, een aantal compenserende/mitigerende maatregelen en meekoppelkansen.

Ten aanzien van de aanpassingen aan de waterstaatkundige en waterhuishoudkundige werken zoals opgenomen in het projectplan is het

waterschap het bevoegd gezag om te besluiten over de planvaststelling. In de besluitvormingsprocedure is ruimte voor indienen van zienswijzen op het ontwerp projectplan. En tegen het vaststellingsbesluit door het Algemeen Bestuur van het waterschap, kan waar het de waterstaatkundige en waterhuishoudkundige werken betreft, beroep en hoger beroep worden ingesteld.

Het waterschap is niet bevoegd besluiten te nemen over het beleid van Natura 2000. Daarvoor zijn in dit geval het Rijk en de provincie Drenthe bevoegde gezagen. Het beleidskader vanuit Natura 2000, in de vorm van het Natura 2000-beheerplan Drentsche Aa-gebied, staat inmiddels onherroepelijk vast en daarom kan hiertegen geen bezwaar of beroep meer worden ingesteld.

1.3 Zienswijzen op het ontwerp-inrichtingsplan

Er zijn 12 schriftelijke zienswijze op het ontwerp projectplan ontvangen.

Er zijn geen mondelinge zienswijzen ingediend.

10 zienswijzen zijn ingediend door particulieren en 2 zijn ingediend namens organisaties, te weten door de Vereniging Dorpsbelangen Taarlo en door de volmachten van de Boermarke Taarlo.

In de voorliggende reactienota worden de verschillende onderdelen van de zienswijzen puntsgewijs beantwoord. De zienswijzen hebben geen aanleiding gegeven tot het aanpassen van het projectplan.

1.4 Vaststelling van de reactienota en het projectplan

Het Dagelijks Bestuur van het waterschap legt de reactienota samen met het projectplan ter vaststelling voor aan het Algemeen Bestuur. De indiener van een zienswijze wordt hierover geïnformeerd, voordat het Algemeen Bestuur het voorstel behandelt.

Het projectplan en de reactienota worden eerst behandeld in de commissievergadering van het Algemeen Bestuur van het waterschap op 25 november 2020. Vanwege de beperkingen in verband met Corona is er voor belanghebbenden geen mogelijkheid tot gebruik van spreekrecht bij de commissievergadering.

Behandeling van de vaststelling van het projectplan en de reactienota vindt plaats in de vergadering van het Algemeen Bestuur van het waterschap op 9 december 2020. Daarbij is er voor belanghebbenden een mogelijkheid tot gebruik van spreekrecht. In verband met de beperkingen vanwege Covid 19 moeten insprekers zich hiervoor ten minste een dag voor aanvang van de vergadering, aanmelden bij het bestuurssecretariaat van het waterschap.

Het besluit van het Algemeen Bestuur wordt vervolgens gepubliceerd. Op de dag na de bekendmaking van het besluit wordt het projectplan van kracht. Indiener van zienswijzen worden hierover ook persoonlijk schriftelijk geïnformeerd.

1.5 Beroepsprocedure

Degene die een zienswijze op het ontwerp projectplan heeft ingediend die betrekking heeft op waterstaatkundige en waterhuishoudkundige maatregelen in het projectplan kan bij de rechtbank beroep instellen

tegen het vaststellingsbesluit. In geval het plan gewijzigd wordt vastgesteld kunnen daarnaast ook anderen, van wie belangen door de wijziging worden beïnvloed, beroep in te stellen bij de rechtbank. Beroep bij de rechtbank kan tot maximaal zes weken na de bekendmaking van het vaststellingsbesluit worden ingesteld.

Tegen de uitspraak van de rechtbank kan hoger beroep worden ingesteld bij de Raad van State.

Beroep en hoger beroep schorten de inwerkingtreding van het projectplan niet op. Vooruitlopend op de uitspraak in (hoger) beroep kan belanghebbende wel een verzoek indienen bij de rechtbank of Raad van State tot (gedeeltelijke) opschorting van het plan.

1.6 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de ingekomen reacties op het ontwerp projectplan van commentaar voorzien. In de eerste kolom worden de particuliere indieners van de zienswijzen (om redenen van privacy) met een lettersymbool weergegeven. Waar de zienswijze is ingediend namens een organisatie is de naam hiervan ook weergegeven. In de derde kolom worden de zienswijzen puntsgewijs per onderdeel weergegeven en in de tweede kolom zijn deze onderdelen genummerd. In de vierde kolom "Reactie" wordt de zienswijze per onderdeel beantwoord.

In de laatste kolom is met een 'W' aangegeven als de betreffende zienswijze *alleen* betrekking heeft op waterstaatkundige en waterhuishoudkundige maatregelen in het projectplan. Met een 'N' is aangegeven als de zienswijze *alleen* betrekking heeft op het reeds vastgestelde beleidskaden voor Natura 2000 en natuur meer in het algemeen. Hiervoor is het waterschap namelijk niet het bevoegde gezag en hierover neemt het Algemeen Bestuur van het waterschap ook geen besluiten. Indien een zienswijze betrekking heeft op zowel waterstaatkundige en waterhuishoudkundige aanpassingen als ook op het reeds vastgestelde beleidskaden voor Natura 2000, is dit aangegeven door 'W + N'. Het onderscheid tussen enerzijds op waterstaatkundige en waterhuishoudkundige maatregelen en anderzijds Natura 2000 beleidskaders is van belang omdat de het vaststellingsbesluit van het Algemeen Bestuur alleen betrekking heeft op waterstaatkundige en waterhuishoudkundige maatregelen. Alleen hiertegen staat in het kader van voorliggende projectplan de mogelijkheid voor beroep open. Het beleidskader voor Natura 2000 is namelijk al onherroepelijk vastgesteld in wetgeving en het Natura 2000-beheerplan Drentsche Aa-gebied (zie ook 1.2).

In hoofdstuk 3 wordt weergegeven of en zo ja welke aanpassingen in het projectplan worden doorgevoerd naar aanleiding van ingediende zienswijzen.

2 Zienswijzen en reacties

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
A.	1.	Onderstaand worden onze bezwaren in een opsomming van zienswijzen uiteengezet. In juni 2018 zijn op de gebiedsbijeenkomst de zorgen vanuit ons dorp en onze bezwaren tegen de plannen kenbaar gemaakt aan het waterschap. Met deze bezwaren is naar ons beeld niets gedaan. Tijdens de keukentafelgesprekken zijn we niet overtuigd van noodzaak van bovenstaand plan en zijn onze zorgen over de gevolgen voor onze percelen niet weggenomen. Wij zijn van mening dat hier in de verdere uitwerking van het projectplan niet tot nauwelijks rekening mee is gehouden. Wel ontstaat een beeld dat door het uitvoeren van de mitigerende maatregelen wij akkoord zouden gaan met de plannen, dit is onjuist. Wel zijn er voorstellen gedaan om mogelijke problemen door verhoging van het grondwater te beperken.	<p>Het projectplan is opgesteld binnen een door het Rijk en provincie democratisch vastgesteld beleidskader voor Natura 2000. In dat kader zijn nut en noodzaak van beekverhoging afgewogen en geconcludeerd dat beekverhoging nodig is om de condities voor beschermde habitats in het beekdal te verbeteren. Het democratisch vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa heeft voorafgaand aan de vaststelling ter inzage gelegen en Rijk en provincie hebben over het ontwerp Beheerplan ook een drukbezochte voorlichtingsbijeenkomst gehouden. Op het ter inzage gelegde beheerplan konden zienswijzen worden ingediend. Daarna is het beheersplan vastgesteld en vervolgens ook onherroepelijk geworden. Voor het waterschap is dit vastgestelde beleidskader voor Natura 2000 een gegeven waar wij ons wettelijk aan te houden hebben en dat wij als waterschap niet kunnen veranderen.</p> <p>Als waterbeheerder moeten wij aanwezige functies zo goed mogelijk bedienen. Zoals ook in de gebiedsbijeenkomsten en keukentafelgesprekken door ons is toegelicht, betekent dat dat het waterschap met het waterbeheer zoveel mogelijk tegemoet moet komen aan het beleidskader voor Natura 2000 maar wel op voorwaarde dat dit niet leidt tot onevenredig nadeel voor andere functies en belangen, waaronder de ecologische (KRW) kwaliteit van de beek maar ook het gebruik van particuliere gronden zoals het woonperceel van indieners van de zienswijze. Vandaar dat wij het voorliggende projectplan zodanig hebben opgesteld dat zo goed mogelijk invulling wordt gegeven aan de Natura 2000 opgave voor beekverhoging vanuit het uitgangspunt</p>	W+T

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>dat het niet mag leiden tot wezenlijk nadelige effecten voor andere functies en belangen.</p> <p>Zoals in het projectplan is onderbouwd, is het niet te verwachten dat de geplande verhoging van de beekbodem zal leiden tot nadelige effecten op de gronden van de indieners van de zienswijze, maar is theoretisch niet geheel uit te sluiten. Daarom zijn met de indieners van de zienswijze afspraken gemaakt dat als de beekbodemverhoging wordt uitgevoerd er bij hun gronden een aantal aanpassingen aan de waterhuishouding zullen worden gemaakt (verdiepen sloot en aanpassen/aanbrengen duikers) waardoor ook de huidige waterhuishoudkundige situatie verbetert en theoretisch mogelijke nadelige waterhuishoudkundige effecten op hun gronden ruim voldoende worden gecompenseerd.</p> <p>Wij zijn ons er van bewust dat de instemming van de indieners van de zienswijze met deze mitigerende/compenserende maatregelen niet betekent dat zij het eens zijn met de nut en noodzaak van de beekverhoging als onderdeel van het vastgestelde beleid voor Natura 2000.</p> <p>Het waterschap is echter alleen bevoegd gezag ten aanzien van waterstaatkundige en waterhuishoudkundige effecten van realisatie van Natura 2000 opgaven. Het waterschap maakt vanuit die verantwoordelijkheid, in het kader van voorliggende projectplan een zorgvuldige belangenafweging. Ten aanzien van afweging van nut- en noodzaak van vastgesteld Natura 2000 beleid is het waterschap echter niet bevoegd.</p>	
A.	2.	Met deze zienswijzen gaan wij er vanuit dat het Waterschap nu wel haar projectplan gaat aanpassen, dan wel nu al van de projectuitvoering afziet. Wij gaan er ook vanuit dat het huidige	Zie bovenstaande reactie. Als waterschap willen wij alleen besluiten aan ons Algemeen Bestuur voorleggen waarvan wij overtuigd zijn dat ze wettig en zorgvuldig afgewogen zijn. Wij zijn er van	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		projectplan de toets van de Raad van niet zal doorstaan	overtuigd dat dit voor dit projectplan ook het geval is en zien een eventuele toets door de Raad van State dan ook met het volste vertrouwen tegemoet.	
A.	3.	In het algemeen: Het ontwerp projectplan vermeldt geen enkele rechtvaardiging om een proefproject uit te voeren in een zowel gevoelig als ook hoogwaardig ecologisch en beschermd gebied als het beoogde traject van 3,8 km in de Drentsche Aa c.q. het Taarlooschediep Diep. Een proefproject met vele onzekerheden, met potentieel schadelijke effecten tot gevolg, waarbij de beoogde resultaten marginaal zijn ten opzichte van de beoogde taakstellingen op gebiedsniveau (waterveiligheid, natuurherstel). Een onzeker proefproject als dit moeten we niet willen – niet alleen voor nu, maar ook voor onze volgende generaties.	In het projectplan is toegelicht dat de aanleiding, ofwel rechtvaardiging, is gelegen in het vastgestelde beleid voor Natura 2000. Voor het voorliggende project is de term proefproject wat ons betreft niet passend. Wel vormt het samen met de projecten Beekverhoging Zeegserloopje en Beekverhoging Anloërdiepe een pilot project waarmee we, vanuit de randvoorwaarde dat er geen wezenlijk nadelige effecten uit voort mogen komen, de haalbaarheid van de maatregel beekverhoging onderzoeken. Voor zover niet haalbaar zullen we de beekverhoging ook niet uitvoeren. Om die reden is de verhoging van de bodem voor het traject Loonerdiep ook afgefallen. Maar voor zover wel haalbaar zullen we de beekverhoging wel uitvoeren en zullen we de effecten van de beekverhoging goed monitoren. Op deze wijze doen we ervaring op en kunnen we lessen trekken die in de toekomst kunnen worden toegepast voor andere trajecten. In het beleid van Natura 2000 is namelijk het voornemen opgenomen om in totaal ca. 40 km beekverhoging door te voeren in de Drentsche Aa. Ook is er wat ons betreft geen sprake van een 'project met vele onzekerheden'. De bovengenoemde haalbaarheidsanalyse is gedaan van uit randvoorwaarde dat er geen wezenlijk nadelige effecten uit de beekverhoging voort mogen komen. Wij hebben dit degelijk geanalyseerd en op basis daarvan een planuitwerking kunnen maken met duidelijke kaders en randvoorwaarden zoals ook in het projectplan is beschreven en waardoor nadelige effecten worden voorkomen. De term 'onzeker proefproject' is voor hetgeen in voorliggende projectplan aan maatregelen wordt voorgesteld volgens ons uitdrukkelijk niet van toepassing.	W+N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>Ten aanzien van het verwachte resultaat voor de beoogde taakstellingen voor natuurherstel is hiervoor de afweging en keuze gemaakt door de bevoegde gezagen in het kader van het Natura 2000 beheerplan voor de Drentsche Aa. Ten aanzien van de taakstellingen met betrekking tot waterveiligheid, deze opgave om de beschikbare bergingscapaciteit in het beekdal van het Loonerdiep-Taarlooschediep te benutten ter voorkoming van ernstige wateroverlast benedenstreams is als opgave opgenomen in het Beheerprogramma 2016-2021 van het waterschap Hunze en Aa's. Zonder dat het in het beekdal van Loonerdiep-Taarlooschediep tot wezenlijk nadelige effecten leidt draagt de in het projectplan opgenomen maatregel substantieel bij aan het voorkomen van ernstige wateroverlast in benedenstreams gelegen gebieden.</p> <p>Verder merken wij op dat, juist om de natuurwaarden en biodiversiteit zo veel mogelijk door te kunnen geven aan volgende generaties, het van groot belang is om maatregelen te nemen die er voor zorgen dat de condities waarin kwetsbare zeldzame vegetaties beschermde vegetaties groeien zo optimaal mogelijk zijn. De beekbodemverhoging draagt daar aan bij.</p>	
A.	4.	<p>In het algemeen: In het projectplan wordt nauwelijks verwezen naar eerder doorgevoerde maatregelen in hetzelfde gebied en de effecten daarvan, zoals het dempen van greppels en sloten door Staatsbosbeheer (SBB). In het gesprek van 19 november 2018 te Taarlo met dorpsbelangen is door medewerkers van het Waterschap aangegeven dat het beoogde effect op de natuurontwikkeling door de beekbodemverhoging vele malen kleiner zal zijn dan het dichtschuiven van de sloten in hetzelfde gebied, dat door SBB een aantal jaren geleden is</p>	<p>Het projectplan is gericht op de maatregelen die het waterschap voornemens is uit te voeren met betrekking tot beekverhoging. Eerder genomen maatregelen van Staatsbosbeheer maken daar geen deel van uit.</p> <p>Het verondiepen/dempen van het intensieve netwerk van greppels en sloten in het beekdal heeft ons inziens inderdaad een groter effect op de door Natura 2000 beoogde vernatting van het beekdal dan de beekverhoging. Maar na het verondiepen/dempen van de detailontwatering is het verhogen van de beekbodem wel de meest effectieve</p>	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		uitgevoerd. Het effect van dat dichtschuiven wordt nog elk jaar zichtbaarder in het landschap; het proces van vernatting zet nog steeds door. En daarbij is het een omissie dat SBB geen meetgegevens – o.a. grondwater peilingen - van deze ingreep heeft bijgehouden. Een verhoging van de beekbodem is daarom volgens ons een onnodige en niet te monitoren exercitie, ondanks verwijzing naar de taakstellingen vanuit de Natura 2000 doelen.	aanvullende maatregel. Net als bij het dempen/verondiepen van sloten en greppels zal door het verhogen van de bodem (verondiepen van de beek) de verdrogende drainerende werking van de beek worden beperkt. Overigens merken wij op dat in het gebied waar SBB de aangehaalde maatregelen heeft uitgevoerd wel ook al langere tijd peilbuizen staan (om grondwaterstanden te meten). De meetgegeven van deze peilbuizen kunnen door eenieder worden ingezien via de web-site: www.dinoloket.nl	
A.	5.	In het algemeen: Het plan ontbeert een kosten-baten analyse. Deze 3,8 km beekboderverhoging; hoeveel gelden zijn hiermee gemoeid? Van projectplanfase tot en met de uitvoering als ook het onderhoud ervan? En wat zijn opbrengsten; wat is de toegevoegde waarde als de beoogde positieve effecten worden behaald. Wij verzoeken het waterschap met klem een MKBA uit te voeren; conform de methodiek van het Centraal Plan Bureau. Ref. Biodiversity in the Dutch practice of cost-benefit analysis; Frits Bos (CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis), Arjan Ruijs (PBL Netherlands Environmental Assessment Agency)	De afweging kosten-baten is in het kader van Natura 2000 al gemaakt en de financiële middelen zijn door het Rijk al beschikbaar gesteld om de maatregelen als beekverhoging te realiseren. In de gemaakt afwegingen speelt het volgende een belangrijke rol. Zoals ook in de gebiedsbijeenkomsten is toegelicht en in het projectplan is beschreven is de maatregel beekverhoging ook gerelateerd aan het beperken van de nadelige effecten door overmatige stikstof depositie op beschermde habitat typen zoals overgangs- en trilveen. Door de vernatting worden de ontwikkelingscondities verbeterd voor habitats als overgangs- en trilveen en zullen deze habitats beter bestand zijn tegen stikstof depositie. Dit betekent ook dat er meer ruimte over blijft voor economische activiteiten. Met andere woorden het is een wezenlijk onderdeel van de maatregelen in het kader van de huidige stikstofcrisis in het kader van beleid dat door hogere overheden is vastgesteld. Vanuit de verdeling van (beleids)bevoegdheden tussen overheden is het niet aan het waterschap om hierover nog een andere kosten-baten afweging te maken.	N
A.	6.	Pag 3. In het ontwerp projectplan staat een aanvangsdatum van december 2020. Hoewel dit na het sluiten van de zienswijzeperiode is; is de	Op pag 3 van het ontwerp projectplan staat: “De uitvoering van het plan is voorzien in de periode december 2020 – maart 2022.”	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>periode om het projectplan eventueel aan te passen relatief zeer kort. Daarbovenop zal een eventuele Raad van State zitting ruim na deze datum – van december – plaatsvinden. Mocht voorafgaand aan een eventuele Raad van State zitting de werkzaamheden al tot uitvoer worden gebracht, dan zal Dorpsbelangen overwegen om een Voorlopige Voorziening aan te vragen bij de Voorzieningenrechter om de uitvoering een halt toe te roepen en om de potentieel schadelijke effecten aan het Taarloosche diep te voorkomen.</p>	<p>Voordat tot uitvoering kan worden overgegaan moet het Algemeen Bestuur het projectplan vaststellen. Naar verwachting vindt vaststelling in december 2020 plaats. Zoals ook onderaan pag. 3 is samengevat: Na publicatie van het vaststellingsbesluit is het projectplan van kracht. Voor belanghebbenden die eerder een zienswijze op het plan hebben ingediend is er de mogelijkheid om, ten aanzien van waterstaatkundige en waterhuishoudkundige maatregelen, in beroep te gaan tegen het besluit bij de rechtbank en eventueel in hoger beroep bij de Raad van State. In paragraaf 14.1 van het projectplan is de procedure voor zienswijzen en beroep overigens nader omschreven. Zolang er geen uitspraak van een voorzieningenrechter is die de uitvoering opschort, kan het projectplan worden uitgevoerd. Aangezien het projectplan zeer zorgvuldig is voorbereid verwachten wij niet dat een voorzieningenrechter uitvoering zal opschorten. Wat ons betreft is de periode december 2020 – maart 2022 nog steeds de voorziene uitvoeringsperiode. Overigens zullen waarschijnlijk eerst de beekbodemverhoging voor het Zeegserloopje en het Anloërdiepe worden uitgevoerd en daarna de bodemverhoging in het Taarlooschediep in het winterhalfjaar van 2021-2022.</p>	
A.	7.	<p>Pag 10. Het aandeel kritische belanghebbenden wordt door het Waterschap sterk gebagatelliseerd. Bij monde van Dorpsbelangen is het merendeel van de inwoners van Taarlo tegen de voorziene uitvoer van het projectplan. Zij zijn in dit dossier ook de grootste groep direct belanghebbenden. Tijdens de bijeenkomsten is concreet aangegeven dat Dorpsbelangen het project niet uitgevoerd wil zien worden; de opmerking in het rapport als “er zijn geen concrete punten naar voren gekomen die aanleiding hebben gegeven het plan daarop aan te</p>	<p>De term ‘gebagatelliseerd’ wordt door ons uitdrukkelijk niet onderschreven. Namelijk, de betreffende tekst onderaan pag. 9 en bovenaan pag. 10 luidt als volgt: “In de voorbereiding van dit projectplan is ook afgestemd met belanghebbenden en belangstellenden. Op 11 juni 2018 is in Taarlo een gebiedsbijeenkomst gehouden waar de opgaven van het project zijn besproken met belanghebbenden en zorgen, wensen en ideeën naar voren zijn gebracht. De uitkomsten hiervan zijn zo goed mogelijk verwerkt in het plan. Verder is in keukentafelgesprekken met bewoners en grondeigenaren gesproken over de gevolgen die de plannen voor hun</p>	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>passen” is dan ook onjuist. Herhaaldelijk heeft Dorpsbelangen aangegeven dat een klankbordgroep gewenst is om in gezamenlijkheid naar de monitoring en eventuele uitvoering te kijken; dit voorstel is telkens afgehouden door de medewerkers van het Waterschap. Dit is voor ons onbegrijpelijk en heeft het draagvlak voor dit project doen dalen naar ‘nul’.</p>	<p>belangen zouden kunnen hebben. Waar nodig zijn mitigerende dan wel compenserende maatregelen overeengekomen om nadelige effecten van de plannen te voorkomen.</p> <p>Volgens ons zijn zorgen en wensen dan ook zo goed mogelijk in de plannen verwerkt. In twee gebiedsbijeenkomsten in de vorm van veldexcursies op 18 en 20 augustus 2020 is de planuitwerking toegelicht en besproken met belanghebbenden en belangstellenden. Hoewel een deel van de belanghebbenden heeft aangegeven kritisch te staan ten aanzien van met name nut en noodzaak (reeds vastgesteld Natura 2000 beleidskader) van het project, zijn uit deze bijeenkomst zijn geen concrete punten naar voren gekomen die aanleiding hebben gegeven het plan daarop aan te passen.”</p> <p>In het projectplan en ook in bovenstaande reacties is toegelicht dat het beleid van Natura 2000 en de opgaven voor beekboderverhoging democratisch vastgesteld beleid betreft.”</p> <p>Het valt niet binnen de bevoegdheid van het waterschap om over Natura 2000 beleid (afwijkende) besluiten te nemen. Over de waterstaatkundige en waterhuishoudkundige uitwerking, wat tot de bevoegdheid van het waterschap behoort, is nadrukkelijk afgestemd met belanghebbenden en ook met Dorpsbelangen Taarlo. Deze planuitwerking zal naar verwachting niet leiden tot nadelige effecten. Er is een monitoringsysteem opgezet waarmee dat ook kan worden geverifieerd. Als dat tegen de verwachting in onverhoopt zou blijken dat er toch ongewenste effecten optreden zullen we dat met de betreffende belanghebbenden bespreken en in overleg met hun tot een oplossing komen. Ook bij het vervolg van het project (in de uitvoeringsfase) zullen we in contact blijven met belanghebbenden en belangstellenden. In het licht van bovenstaande en zoals in de overleggen met Dorpsbelangen ook is toegelicht, was er voor het waterschap geen aanleiding om naast dit intensieve proces</p>	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			van afstemming om ook nog een klankbordgroep in het leven te roepen.	
A.	8.	<p>Pag 17 Geeft aan dat dat de beekbodemverhoging mogelijk tot verhoging van de grondwaterstand kan leiden. Nu staat het grondwater in onze achtertuin (siertuin) op 30 cm onder het maaiveld. Op geen enkele wijze worden harde garanties geven dat de verhoging van de beekdalverhoging niet zal leiden tot verhoging van het grondwaterpeil met schade tot gevolg voor onze siertuin, weiland en houtwal. Bij schade worden wij verwezen naar de gerechtelijke procedures die we dan kunnen volgen.</p>	<p>Zoals in het projectplan is onderbouwd, is het niet te verwachten dat de geplande verhoging van de beekbodem zal leiden tot nadelige effecten op de gronden van de indieners van de zienswijze, maar is dit theoretisch niet geheel uit te sluiten. Daarom zijn met de indieners van de zienswijze afspraken gemaakt dat als de beekbodemverhoging wordt uitgevoerd er bij hun gronden een aantal aanpassingen in de waterhuishouding zullen worden gemaakt (verdiepen sloot en aanpassen/aanbrengen duikers/regelbare stuw) waardoor ook de huidige waterhuishoudkundige situatie verbetert en theoretisch mogelijke nadelige waterhuishoudkundige effecten op hun gronden ruim voldoende worden gecompenseerd.</p> <p>Er is een monitoringssysteem opgezet waarmee de effecten van de maatregelen kunnen worden geverifieerd. Zoals ook in 10.1.2 is omschreven: "Mocht er onverwacht en onverhoopt toch sprake zijn van een wezenlijk vernattend effect, dan zal dit met het ingerichte meetnet kunnen worden waargenomen en zullen door het waterschap, in overleg met betrokkenen, aanvullende compenserende maatregelen worden genomen die de schade afdoende wegnemen." Wij verwijzen dus uitdrukkelijk niet in eerste instantie naar gerechtelijke procedures, in tegendeel. Wel hebben we voor volledigheid in 10.3 beschreven dat ook de nadeelcompensatieregeling op basis van artikel 7.14 van de Waterwet van toepassing is.</p>	W
A.	9.	<p>Pag 25. In de voetnoot wordt vermeld dat het maaibeheer nieuwe stijl met behulp van kranen zal leiden tot</p>	De voetnoot betreft het onderhoud van de beek nadat de verhoging van de beek is doorgevoerd.	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		minder schade, niet vermeld is op welke wijze het maaisel wordt afgevoerd.	<p>Hoe met het maaisel zal worden omgegaan is een zaak van beheer en onderhoud en dat maakt als zodanig geen onderdeel uit van dit projectplan.</p> <p>Over hoe met het maaisel zal worden omgegaan is overigens nog geen definitieve keuze gemaakt. Dit is ook geen onderdeel van het projectplan.</p> <p>Maar ter informatie het volgende: Er is in het Deurzerdiep, onder afstemming met Staatsbosbeheer, eigenaar en beheerder van de aanliggende natuurgronden ervaring opgedaan met het op de kant plaatsen van het maaisel. Daar verteerde het snel leverde het geen nadelige effecten op. Een andere optie is om het maaisel te laten afdrijven zoals dat nu met de maaboot ook gebeurt. Dan kan het bij bruggen worden afgevangen en worden afgevoerd.</p>	
A.	10.	Pag 34. Gemeld wordt dat het benodigde zand hydraulisch in de beek wordt gebracht. Deze werkzaamheden worden summier beschreven en er wordt niet aangegeven hoe lang deze werkzaamheid wordt uitgevoerd. Deze methodiek van zandtoevoer voor het ophogen van een natuurlijke beekbodem in een Natura2000 gebied is nieuw en niet beproefd. Deze innovatieve techniek dient dan ook verder beschreven te worden, waarbij ook de risico's, slagingskans en potentieel negatieve effecten nader beoordeeld dienen te worden.	<p>In het projectplan zijn potentiële risico's bij uitvoering uitdrukkelijk in beeld gebracht en zijn kaders en randvoorwaarden gesteld waaraan moet worden voldaan om er voor te zorgen dat de risico's niet optreden. Ook als het zand hydraulisch wordt ingebracht moet aan deze kaders en randvoorwaarden worden voldaan. Hiervoor moet door de uitvoerende partij (aannemer) een uitvoeringsplan worden gemaakt. Het uitvoeringsplan zal ook aan de kaders en randvoorwaarden worden getoetst. Alleen als aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan zal de uitvoeringsmethode ook tot uitvoering worden gebracht. En ook tijdens de uitvoering zal worden gemonitord of aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan. Als dat niet het geval is wordt de uitvoering stilgelegd. Indien mogelijk zal dan worden bijgestuurd zodat wel aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan. Als niet kan worden voldaan zal een andere uitvoeringsmethode moeten worden gekozen die wel aan de kaders en randvoorwaarden voldoet. Als zo'n andere uitvoeringsmethode niet kan worden gevonden zal de uitvoering niet worden voortgezet.</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
A.	11.	Daarnaast dient in het rapport te worden aangegeven welke effecten de slijtage en het uitspoelen van het gebruikte materiaal van de slangen om te zand op te spuiten nadelige gevolgen hebben op het drinkwater door uitspoel van microvezels.	Als het zand hydraulisch wordt ingebracht is hiervoor een randvoorwaarde dat de slangen die worden gebruikt een hoge weerstand hebben tegen slijtage. Het vrijkomen van materiaal door slijtage zal hierdoor minimaal zijn. We hebben hierover ook afgestemd met het Waterbedrijf Groningen. Zij verwachten dat de werkzaamheden van het waterschap (nagenoeg) geen toename betekenen van de nu reeds in het oppervlaktewater voorkomende microplastics en daarmee geen invloed zullen hebben op de waterkwaliteit van het Drentsche Aa water voor de drinkwaterproductie. Met de huidige door het Waterbedrijf toegepaste zuiveringstechniek kan het overgrote deel van de aanwezige microplastics worden weggezuiverd. Het Waterbedrijf Groningen beoordeelt de voorgestelde techniek en gebruikte materialen als voldoende waarborg voor de drinkwaterkwaliteit.	W
A.	12.	Pag 37. In het kader van nut en noodzaak; in paragraaf 9.1.1 "t.a.v. de positieve effecten gezien van de waterschapstaken", is voor elk van de vier punten geen enkele kwantificering opgenomen. Wij verzoeken het Waterschap om voor elk punt een kwantificering op te nemen; op de volgende wijze:	Zoals in het projectplan en ook in bovenstaande reacties is toegelicht, is de hoofdafweging voor nut- en noodzaak van beekverhoging gemaakt in het kader van besluitvorming over Natura 2000 beleid door de daarvoor bevoegde instanties afgewogen. De bevoegde instanties hebben geconcludeerd dat beekverhoging een maatregel is die de moeite waard is en daar ook de benodigde financiële middelen vrijgemaakt. Voor het waterschap is dat een gegeven. Het waterschap is ten aanzien van het vaststellen van het beleid voor Natura 2000 geen bevoegde instantie. De overige positieve effecten zijn aanvullend. Voor een verantwoorde besluitvorming is een kwantificering hiervan niet nodig. Maar we zijn graag bereid de aanvullende positieve effecten van de voorgestelde maatregelen, voor zover mogelijk, nader te kwantificeren. Daarbij merken we op dat de kwantificatie zich over het algemeen niet in percentages laat uitdrukken.	W+N
A.	13.	▪ Met welk percentage wordt de veiligheid m.b.t. overstromingen verbeterd? En wat kan er gebeuren	Zoals in het projectplan ook is omschreven zal de veiligheid m.b.t. overstromingen niet veranderen door de	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		m.b.t. 'veiligheid' indien deze 3,8 km beekbodemverhoging niet plaats zou vinden? Loopt een Groningen-stad dan onder water?	beekbodemverhoging. De veiligheid met betrekking tot overstromingen zal verbeteren door de wijze waarop de waterdoorlaat bij het verdeelwerk Loon in het projectplan wordt geregeld. De verbetering van veiligheid is niet als zodanig in een percentage uit te drukken. Maar door de voorgestelde maatregel, waar geen wezenlijk nadelige effecten uit voortkomen, zal de belasting van het hoofdboezemsysteem in de kritieke periode met ca 500.000 m3 worden beperkt. Dat betekent een substantiële beperking van het risico op dijkdoorbraak waardoor onder meer delen van Haren en Groningen zouden kunnen onderlopen en grote schade zou ontstaan.	
A.	14.	▪ Met welk percentage wordt de ecologische kwaliteit van het Taarloosche Diep verbeterd t.o.v. van de huidige kwantitatieve kwaliteit?	Op dit moment voldoet de ecologische kwaliteit van het Taarlooschediep niet aan de eisen die hier vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) aan worden gesteld. Het is de verwachting dat de KRW eisen na het uitvoeren van de maatregelen wel zal worden gehaald.	W
A.	15.	▪ Met welk percentage wordt de verdroging van het Taarloosche diep verminderd?	In droge perioden zal de waterstand in de beek tot ca 0,4 m minder laag worden. Hierdoor zal de grondwaterstand direct naast de beek ook ca 0,4 m minder uitzakken. Maar, zoals ook in het projectplan is aangegeven, hoe groter de afstand tot de beek hoe beperkter dit effect zal zijn. Voor vegetaties in de nabijheid van de beek zal dit echter wel een wezenlijk verschil maken.	N
A.	16.	▪ Met welk percentage wordt de waterhuiskundige situatie rond de particuliere woningen verbeterd en hoe zouden deze verbeteringen ook gerealiseerd kunnen worden zonder de beekbodem te verhogen? [Ofwel: er lijkt geen sprake van een relatie in deze – en daarmee is dit punt bij voorbaat niet opportuun]	De waterhuishoudkundige maatregelen maken deel uit van dit projectplan. Ze zijn in het plan opgenomen als mitigerende/compenserende maatregelen zoals voor de gronden van de indieners van de zienswijze. Zoals in het projectplan is onderbouwd is het niet te verwachten dat de verhoging van de bodem van de beek hier tot nadelige effecten zal leiden, maar is dat theoretisch niet geheel uit te sluiten. Door aanvullende maatregelen (in het projectplan compenserende/mitigerende maatregelen genoemd) op te nemen, die ook de huidige situatie verbeteren, kunnen	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			nadelige waterhuishoudkundige effecten van de beekbodemverhoging worden uitgesloten.	
A.	17.	Daarnaast verzoeken we conform par. 9.1.2 de andere overheden een betere kwantificatie van de volgende punten te geven;		
A.	18.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Met welke percentage wordt de verdroging - door deze 3,8 km beekbodemverhoging - verminderd voor de overgangs- en trilvenen? Het suggereert dat de huidige omstandigheden voor trilveenontwikkeling ongunstig zijn. Hoe is dit dan te rijmen met de vaststelling (eigen waarneming en van SBB) dat juist in de afgelopen jaren het areaal aan trilvenen al sterk aan het toenemen is? 	<p>Zoals ook in het projectplan en in bovenstaande reacties is toegelicht komt dit tegemoet aan de wettelijke vereiste tot versterking van kwetsbare habitats. De nader afwegingen daarvoor zijn gemaakt in het kader van Natura 2000 beleid gedaan.</p> <p>De uitbreiding van de trilvenen lijkt erop te duiden dat het verondiepen/dempen van detailontwatering door SBB om verdroging tegen te gaan tot positieve resultaten heeft geleid voor kwetsbare habitats als overgangs- en trilveen. Net als bij het dempen/verondiepen van sloten en greppels zal door het verhogen van de bodem (verondiepen van de beek) de verdrogende drainerende werking van de beek op naastliggende gronden worden beperkt. Beekverhoging zal dus ook een effectief kunnen bijgedragen aan de vermindering van verdroging en aan versterking van droogtegevoelige habitats.</p>	N
A.	19.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Met welk percentage wordt het verdrogingsrisico verminderd? En in welke verhouding worden de ontwikkelingsmogelijkheden vergroot voor vegetatietypen die eigen zijn aan het beekdal van het Taarlosche Diep. Is het niet juist zo dat eigen zijnde vegetatietypen gewoon nu – op dit moment - aanwezig zijn? 	<p>Dit betreffen weer afwegingen die in het kader van het Natura 2000 beleid zijn gemaakt waarbij de beekverhoging als positieve maatregel is opgenomen om de kwetsbaarheid van beschermende habitats als gevolg van stikstofdepositie en verdroging te beperken.</p> <p>We verwijzen voor de gemaakte afwegingen naar de gebiedsanalyse die voor het Natura 2000 beleid in het Drentsche Aa gebied is gemaakt en naar het vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa.</p>	N

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
A.	20.	<p>▪ Met hoeveel procent wordt de veenoxidatie verminderd en daarmee met hoeveel procent en ook uitgedrukt in kiloton/jaar aan CO₂ uitstoot wordt gereduceerd door deze ingreep? Wij verzoeken ook dit af te zetten tegen de CO₂ uitstoot die gepaard gaat met de werkzaamheden.</p>	<p>De beperking van CO₂ uitstoot is niet de aanleiding voor de uitvoering van de maatregelen maar het is wel een bijkomend positief effect. Met andere woorden, de CO₂ uitstoot die plaatsvindt om de Natura 2000 doelen te halen staat op zich los van het bijkomend effect dat door de maatregelen de CO₂ uitstoot door het aanwezige veen wordt verminderd. Dit laatste is dus weldegelijk een positief bijkomend effect.</p>	W
A.	21.	<p>Pag 40. Het onderdeel 'beleving' (par. 10.1.4) wordt sterk onderbelicht en daarmee worden de inwoners van Taarlo tekort gedaan. Wij en de inwoners van Taarlo zijn zeer begaan en zuinig op het Drentsche Aa gebied.</p>	<p>Niet alleen in par. 10.4.1 maar ook in 10.3.1 (10.1.3.1 en in 10.1.3.2) en in diverse andere delen van het projectplan is ingegaan op de landschappelijke effecten en beleving daarvan. De beekverhoging zal naar verwachting niet leiden tot wezenlijke verandering van het landschap of mogelijkheden tot beleving van het landschap. Als beheerders van het gebied zijn wij als waterschap, en dat geldt ook voor SBB en voor de provincie Drenthe als beleidsverantwoordelijke, zeer begaan met en zuinig op het Drentsche Aa gebied. Doorlopend en met veel zorg en toewijding investeren we in het gebied en onderhouden we in het gebied. Het is ook vanuit die betrokkenheid dat we, onder meer door de plannen voor beekverhoging, werken aan versterking van kwetsbare natuur.</p>	W
A.	22.	<p>Pag 41. Er is geen bewijs of voorbeeld dat met de geschetste wijze het ingebrachte zand daadwerkelijk vastgehouden wordt in de beek; en dat het houtige materiaal geheel afgedekt gaat worden met het zand. In het rapport moet ook duidelijk vermeld worden of het inbrengen van het zand eenmalig is of dat er meerdere pogingen uitgevoerd zullen worden als blijkt dat de eerste uitvoering niet succesvol is geweest. Ook is onduidelijk hoeveel materiaal in de beek wordt gebracht.</p>	<p>Zoals ook in 4.2.1.1 is omschreven zal zand worden toegepast van een vergelijkbare samenstelling als waar de beekbodem nu ook uit bestaat. Ook is in 4.2.1.1. aangegeven dat de stromingscondities qua verhang (helling van de beek) en variatie van de bodem na ophoging van de bodem vergelijkbaar zullen zijn als in de uitgangssituatie. Aangezien het zand in de huidige situatie ook blijft liggen, zal dat in de toekomstige situatie ook het geval zijn. En zoals ook in 4.2.1.2 is beschreven is uit een praktijk proef gebleken dat ingebracht zand goed blijft liggen.</p> <p>Zoals ook in het projectplan is beschreven is het niet de bedoeling dat al het hout geheel bedekt wordt door het</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>zand. Voor verhoging van de ecologische kwaliteit van de beek is het juist de bedoeling dat het hout deels boven het zand blijft uitsteken maar wel op zodanige wijze dat het niet tot substantiële opstuwing van het water leidt.</p> <p>Het projectplan beschrijft het eenmalig inbrengen van zand voor een verhoging van de beekbodem tot maximaal 50 cm.</p> <p>In het projectplan is in 4.2.1.1 expliciet benoemd dat er ongeveer 10.000 m3 zand in de beek zal worden gebracht.</p>	
A.	23.	<p>Pag 46. Ten aanzien van de Wet Natuurbescherming, wordt geconcludeerd dat geen vergunning nodig is op basis van een verkennend ecologische bureaustudie. Deze conclusie is in tegenspraak met de Vergunningenscan (bijlage 2 in het rapport) waarin bij item 43 en 44 de 'vereiste' nog onzeker is. Het bevreemdt ons dat deze conclusie op een bureaustudie is gebaseerd. Vanuit praktijkstudies – als onze eigen waarnemingen is bekend dat in het directe projectgebied meerder beschermde flora- en faunasoorten zijn gevestigd, zoals de zwarte rapunzel, grote modderkruiper en de otter. Ook is er minimaal een beverburcht. Er wordt wel aangegeven dat werkprotocollen zullen worden opgesteld en uitgevoerd en dat het vogelbroedseizoen zal worden ontzien. Een soort als de modderkruiper dient voornamelijk in het herfst- en winterseizoen ontzien te worden. Met onze eigen kennis van het werkprotocol m.b.t. de grote modderkruiper, vragen wij ons af hoe dit ooit zou werken over een traject van 3,8 km.</p>	<p>De, door de indiener van de zienswijze aangehaalde, items 43 en 44 maken onderdeel uit van Bijlage 2 bij de Notitie Uitvoeringsplan maatregelen Balloërveld. Deze notitie is als bijlage 5 opgenomen bij het ontwerp projectplan - Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -. De notitie gaat (en ook de bijbehorende Vergunningenscan) over compenserende/mitigerende maatregelen bij het buurtschap Balloërveld en betreft niet de maatregel beekbodemverhoging. Ook is de vergunningenscan uitgevoerd voordat nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd (de vergunningenscan was daar mede aanleiding tot het doen van nader ecologisch onderzoek).</p> <p>Hoe dan ook, ook om duidelijk te krijgen in hoeverre er wel of niet een vergunning voor de Wet Natuurbescherming nodig is voor de verschillende onderdelen van het projectplan, is nader ecologisch onderzoek gedaan. De betreffende rapporten zijn ook samen met het ontwerp projectplan ter inzage gelegd. De uitkomsten van dit onderzoek zijn voorgelegd aan het, voor de Wet Natuurbescherming, bevoegde gezag (provincie Drenthe). Het bevoegde gezag heeft schriftelijk bevestigd dat een vergunning niet nodig is.</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>Het project kan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat aanwezige beschermde flora en fauna voldoende kan worden ontzien.</p> <p>Wij merken op dat in de bureaustudies gebruik wordt gemaakt van geregistreerde waarnemingen en ander informatie over het voorkomen van flora- en faunasoorten. Met andere woorden, in deze studies wordt weldegelijk gebruik gemaakt van veldwaarnemingen zoals ook in de betreffende rapportage is weergegeven.</p> <p>Verder merken wij op dat er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de aanwezigheid van de grote modderkruiper in het Drentsche Aa gebied. Daaruit is gebleken dat deze soort niet voorkomt in het Taarlooschediep zoals ook is benoemd in de Notitie ecologische beoordeling deelgebied Taarlooschediep die bij het projectplan ter inzage is gelegd.</p>	
A.	24.	Deze beek ligt er al duizenden jaren met weinig menselijk ingrijpen. Het is een mooi bewaard stuk (cultuur-)landschap en natuur waar wij trots op zijn. Blijf er gewoon van af! En als het dan toch misgaat en er schade aan de flora, fauna en/of morfologie plaatsvindt, vermeldt het rapport niet welke herstelmaatregelen dan nog mogelijk zijn.	Deze beek ligt er inderdaad al duizenden jaren. Maar de beek wordt ook al tenminste honderden jaren intensief door mensen onderhouden. Zo is ook de beek, net als het landschap er overheen een combinatie van cultuurhistorie en natuur. Het onderhoud betreft zowel het maaien van vegetaties als het onderhouden van het doorstroomprofiel waarbij in het verleden ook vaak zand uit de beek is gegraven en op de kant is gelegd. In die zin kan de beekbodemverhoging ook worden gezien als natuur herstel, waarbij we er zorgvuldig voor zullen zorgen dat we de loop van de beek niet veranderen.	W+N
B.	1.	Het gaat bij mij zowel om twijfel over nut en noodzaak van de voorgestelde ingreep als om de beoogde uitvoering hiervan		
B.	2.	<i>Nut en noodzaak</i> Ik woon sinds 2007 in Taarlo, aan het beekdal van het Taarloosche Diep. Vrij kort na mijn verhuizing	In het projectplan is nadrukkelijk toegelicht waarover het waterschap wel zeggenschap heeft en waarover dit bij	N

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>heeft Staatsbosbeheer (SBB) de gronden in het beekdal in het gebied achter mijn huis verworven en is daar begonnen met maatregelen om het gebied te vernatten, zoals het dempen van greppels en sloten. In een gesprek in 19 november 2018 te Taarlo is door medewerkers van het Waterschap aangegeven dat het beoogde effect op de natuurontwikkeling door de beekbodemverhoging vele malen kleiner zal zijn dan dit dichtschuiven van de sloten in hetzelfde gebied. Het effect van dat dichtschuiven wordt nog elk jaar zichtbaarder in het landschap; het proces van vernatting zet nog steeds door.</p> <p>Het is erg jammer dat SBB geen meetgegevens, zoals grondwaterpeilingen, van deze ingreep heeft bijgehouden. Ook het effect op de vegetatie, die wordt nagestreefd met de beekbodemverhoging, is door SBB niet vastgelegd terwijl die er gezien de vernatting toch zou moeten zijn.</p> <p>Nut en noodzaak van de voorgestelde verhoging van de beekbodem worden daarom door mij ernstig betwijfeld en het is dus volgens mij een onnodige en niet te monitoren exercitie, ondanks verwijzing naar de taakstellingen vanuit de Natura 2000 doelen.</p>	<p>andere partijen ligt. Keuzes in het Natura 2000 beleid zijn niet aan het waterschap. Zie voor nadere toelichting ook bovenstaande reacties op onderdelen van de zienswijze van indieners A.</p> <p>Zoals indiener van nevenstaande zienswijze ook aangeeft is de nut- en noodzaak van de beekverhoging in het kader van Natura 2000 afgewogen in het Natura 2000 beheerplan Drentsche Aa. Dit beheerplan is door het bevoegde gezag in ontwerp ter inzage gelegd en er is een informatiebijeenkomst over gehouden. Vervolgens is het beheerplan na verwerking van zienswijzen vastgesteld. De maatregel beekverhoging is daarmee een vastgestelde maatregel als onderdeel van het vastgestelde beheerplan. Inmiddels is het Natura 2000 beheerplan Drentsche Aa onherroepelijk geworden en kan er geen beroep meer tegen worden aangetekend.</p> <p>Voor het waterschap is het Natura 2000 beheerplan Drentsche Aa daarmee een gegeven kader. En het waterschap is niet bevoegd om besluiten over afwegingen van nut en noodzaak ten aanzien van Natura 2000 beleid. Het (ontwerp) projectplan - Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon – geeft een uitwerking aan de Natura 2000 opgave voor beekverhoging op zodanige wijze dat daar geen wezenlijk nadeel uit voortkomt voor de verschillende belangen die door de beekverhoging zouden kunnen worden geraakt. Het projectplan gaat inderdaad niet over maatregelen die SBB in het verleden heeft uitgevoerd. Daar is het projectplan niet voor bedoeld.</p> <p>Het klopt op zich dat het verwijderen van de detailontwatering door SBB naar onze verwachting een groter effect heeft op de vanuit Natura 2000 gewenste vernatting dan de verhoging van de beek zal hebben. De verhoging van de beek is echter wel een aanvullende maatregel die binnen de invloedssfeer van de beek de ontwikkelingscondities voor kwetsbare habitats in het beekdal zal verbeteren.</p>	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>Om de effecten van de beekverhoging te kunnen meten hebben wij een monitoringssysteem opgezet.</p> <p>Overigens merken wij op dat in het gebied waar SBB de aangehaalde maatregelen heeft uitgevoerd wel ook al langere tijd peilbuizen staan (om grondwaterstanden te meten). De meetgegevens van deze peilbuizen kunne door eenieder worden ingezien via de web-site: www.dinoloket.nl</p>	
B.	3.	In het projectplan is een begindatum voorzien van december 2020. Dit is vlak na het sluiten van de zienswijzeperiode, waardoor de periode om het projectplan eventueel aan te passen toch wel heel kort is.	<p>In het ontwerp projectplan is aangegeven dat de uitvoering van het plan is voorzien in de periode december 2020 – maart 2022.</p> <p>Als we naar aanleiding van de ingediende zienswijzen het projectplan zouden moeten aanpassen en hierdoor de datum van verwachte vaststelling van het projectplan zou veranderen dan zouden we ook de verwachte periode van uitvoering gaan aanpassen.</p>	
B.	4.	Het benodigde zand moet “hydraulisch” in de beek wordt gebracht. Deze werkzaamheden worden summier beschreven en er wordt niet aangegeven hoe lang gaat duren. Deze methodiek van zandtoevoer voor het ophogen van een natuurlijke beekbodem in een Nautura2000 gebied is nieuw en niet beproefd. De techniek zou dan ook uitgebreid(er) beschreven moeten worden, waarbij ook de risico’s, slagingskans en potentieel negatieve effecten nader beoordeeld dienen te worden.	<p>In het projectplan zijn kaders en randvoorwaarden gesteld waaraan bij de uitvoering van de beekverhoging moet worden voldaan. Hoofduitgangspunt is daarbij dat er geen wezenlijk nadeel uit voort mag komen voor aanwezige belangen.</p> <p>Ook als het zand hydraulisch wordt ingebracht moet aan deze kaders en randvoorwaarden worden voldaan. Hiervoor moet een uitvoeringsplan worden gemaakt en dit uitvoeringsplan zal aan deze kaders en randvoorwaarden worden getoetst. Alleen als aan de kaders en randvoorwaarden kan worden voldaan zal de uitvoeringsmethode tot uitvoering mogen worden gebracht. En ook tijdens de uitvoering zal worden toegezien en gemonitord of aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan. Als dat niet het geval is wordt de uitvoering stilgelegd en indien mogelijk bijgestuurd zodat wel aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan. Als dat laatste niet mogelijk mocht blijken dan kan uitvoering alleen</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			worden voortgezet als er een andere uitvoeringsmethode is die wel aan de kaders en randvoorwaarden voldoet.	
B.	5.	De aanvoer van het benodigde zand, volgens het projectplan ca. 10.000 m ³ , zal ook gaan leiden tot de nodige overlast van omwonenden. Uitgaande van 10 m ³ op een zandauto betekent dat dus minimaal 1.000 zandauto's die in enkele maanden tijd heen en weer gaan rijden langs de huizen van een deel van de omwonenden en over kwetsbare zandwegen. De omschrijving in het rapport dat overlast zo veel mogelijk wordt voorkomen doet hierbij wel erg mager aan.	In het projectplan is hier uitdrukkelijk op ingegaan en aanzienlijk uitgebreider dan indiender van de zienswijze hier lijkt te suggereren. Uitgangspunt is inderdaad dat overlast door de uitvoering zoveel mogelijk moet voorkomen worden. In het projectplan zijn echter ook nadere kaders opgenomen over hoe dit ook gestalte zal krijgen. Hiervoor moet door de uitvoerende partij ook een plan worden uitgewerkt waarbij uiteraard ook moet worden voldaan aan de eisen die hier door het bevoegd gezag (gemeente) aan worden gesteld. Ook zal hierover worden overlegd met direct belanghebbenden. Overigens zal het zand vanaf verschillende locaties in de beek worden gebracht. Dit betekent dat er verschillende toegangsroutes zullen worden gebruikt. Dit betekent ook dat er niet al het zandtransport bij telkens dezelfde huizen langs zal komen.	W
B.	6.	Wat mij ook zeer aan het hart gaat is de beleving van het landschap. Dat onderdeel (par. 10.1.4) wordt sterk onderbelicht en daarmee wordt niet alleen ik maar ook mijn mede-inwoners van Taarlo ernstig tekortgedaan. Wij zijn heel begaan met en zuinig op het Drentsche Aa gebied. Van belang voor ons is daarbij ook het openhouden van het landschap.	Niet alleen in par. 10.4.1 maar ook ook in 10.3.1 (10.1.3.1 en in 10.1.3.2) en in diverse andere delen van het projectplan is ingegaan op de landschappelijke effecten en beleving daarvan. De beekverhoging zal naar verwachting niet leiden tot wezenlijke verandering van het landschap of mogelijkheden tot beleving van het landschap. Als beheerders van het gebied zijn wij als waterschap en ook SBB en ook de provincie Drenthe als beleidsverantwoordelijke zeer begaan met en zuinig op het Drentsche Aa gebied. Wij investeren daar ook doorlopend in. En ook vanuit die achtergrond word de investering de beekverhoging gedaan ter versterking van kwetsbare natuur.	W
B.	7.	Er is geen bewijs of voorbeeld dat met de geschetste wijze het ingebrachte zand daadwerkelijk vastgehouden wordt in de beek; en	Zoals ook in 4.2.1.1 is omschreven zal zand worden toegepast van een vergelijkbare samenstelling als waar de beekbodem nu ook uit bestaat. Ook is in 4.2.1.1.	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>dat het houtige materiaal geheel afgedekt gaat worden met het zand. In het rapport moet ook duidelijk vermeld worden of het inbrengen van het zand eenmalig is of dat er meerdere pogingen uitgevoerd zullen worden als blijkt dat de eerste uitvoering niet succesvol is geweest.</p>	<p>aangegeven dat de stromingscondities qua verhang (helling van de beek) en variatie van de bodem na ophoging van de bodem vergelijkbaar zullen zijn als in de uitgangssituatie. Aangezien het zand in de huidige situatie ook blijft liggen, zal dat in de toekomstige situatie ook het geval zijn. En zoals ook in 4.2.1.2 op pag. is beschreven is uit een praktisch proef gebleken dat ingebracht zand goed blijft liggen.</p> <p>Het projectplan betreft het eenmalig inbrengen van zand voor een verhoging van de beekbodem tot maximaal 50 cm.</p>	
B.	8.	<p>In het rapport ontbreekt ook een effectbeschrijving van het vastleggen van het houtige materiaal. Kennelijk worden palen in de beekbodem geslagen; welke negatieve effecten kunnen hierbij optreden op flora, fauna en morfologie van de beek? Ook is onduidelijk hoeveel houtig materiaal in de beek wordt gebracht; datzelfde geldt ook voor de hoeveelheid zand die zal worden aangevoerd.</p>	<p>In het projectplan is duidelijk omschreven dat het inbrengen van houtig materiaal leidt tot meer variatie in substraat (materiaal) in de beek waardoor betere ecologische condities ontstaan voor het beekleven en de KRW kwaliteit van de beek substantieel verbetert. Ook is omschreven dat het ingebrachte hout zal bijdragen aan het vasthouden van het zand in de beek. De palen, die gebruikt zullen worden om te zorgen dat het ingebrachte hout vastgehouden wordt en dit niet los kan komen en wegdrijven, zijn van eenzelfde gebiedseigen hout als het hout dat verder in de beek wordt gebracht. De palen zullen zo worden geplaatst dat er geen schade ontstaat voor de beekmorfologie. In 4.2.1.2 is nader ingegaan op het inbrengen van het hout. Daarin is onder meer beschreven dat, om te voorkomen dat het specifieke stroompatroon ter plaatse van bochten te veel wordt verstoord en er ongewenste erosieprocessen zouden kunnen ontstaan, in de bochten geen houtig materiaal zal worden ingebracht. Ook zullen locaties worden vermeden waar mogelijk archeologisch of aardkundige waarden aanwezig zijn.</p> <p>Wij gaan er van uit dat gemiddeld ongeveer om de 50 meter hout worden ingebracht in het Taarlooschediep. Zoals indiener van de zienswijze bovenstaand zelf ook aangeeft en zoals in 4.2.1.1 van het projectplan expliciet benoemd zal er ongeveer 10.000 m³ zand in de beek worden gebracht.</p>	

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
B.	9.	Deze beek ligt er al duizenden jaren met weinig menselijk ingrijpen. Het is een mooi bewaard stuk (cultuur-)landschap en natuur waar wij als Taarlo'ers ook zeer trots op zijn. Blijf er gewoon van af! En als het dan toch misgaat en er schade aan de flora, fauna en/of morfologie plaatsvindt, vermeldt het rapport niet welke herstelmaatregelen dan nog mogelijk zijn.	Deze beek ligt er inderdaad al duizenden jaren. Maar de beek wordt ook al ten minste honderden jaren intensief door mensen onderhouden. Zo is ook de beek, net als het landschap er omheen een combinatie van cultuurhistorie en natuur. Het onderhoud betreft zowel het maaien van vegetaties als het onderhouden van het doorstroomprofiel waarbij in het verleden ook vaak zand uit de beek is gegraven en op de kant is gelegd. In die zin kan de beekbodemverhoging ook worden gezien als natuurherstel, waarbij we er zorgvuldig voor zullen zorgen dat we de loop van de beek niet veranderen.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	1.	Dorpsbelangen maakt bezwaar tegen het "ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarloosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon" (hierna <i>projectplan</i>); met name de beoogde uitvoering hiervan.		
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	2.	Onderstaand worden onze bezwaren in een opsomming van zienswijzen uiteengezet. In de bijlagen staan twee eerdere brieven die door Dorpsbelangen aan het bestuur van het Waterschap Hunze en Aa's zijn gestuurd met onze zorgen en bezwaren ¹ . Wij zijn van mening dat hier in de verdere uitwerking van het projectplan niet tot nauwelijks rekening mee is gehouden.	Wij vinden het jammer dat de indiener van de zienswijze niet ook als bijlagen heeft opgenomen de beantwoording door het waterschap van hun brieven noch de verslagen van de gesprekken van de overleggen tussen Dorpsbelangen en medewerkers en van waterschap en ook tussen Dorpsbelangen en een dagelijks bestuurslid van het waterschap. In deze overleggen hebben het waterschap en Dorpsbelangen de bezwaren van Dorpsbelangen besproken en op welke wijze het waterschap rekening houdt met de bezwaren. Wij zijn het er absoluut mee oneens dat wij geen rekening zouden hebben gehouden met de bezwaren, in tegendeel. Graag maken we hierbij de kanttekening bij dat rekening houden met bezwaren niet betekent dat wij standpunten van Dorpsbelangen zonder meer over moeten nemen maar	W

¹ De brieven die als bijlagen zijn meegestuurd bij de zienswijze zijn in deze reactienota opgenomen in Bijlage 1.

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			dat we de standpunten meewegen in een zorgvuldig proces van afweging van belangen.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	3.	Met deze zienswijzen gaan wij ervan uit dat het Waterschap nu wel haar projectplan gaat aanpassen, danwel nu al van de projectuitvoering afziet. Wij gaan er ook vanuit dat het huidige projectplan de toets van de Raad van State niet zal doorstaan.	Zie ook bovenstaande reactie. Wij hebben het projectplan zorgvuldig voorbereid, hebben daarbij ook nadrukkelijk overlegd met de belanghebbenden en hebben de verschillende belangen zorgvuldig afgewogen. Als waterschap willen wij alleen besluiten aan ons Algemeen Bestuur voorleggen waarvan wij overtuigd zijn dat de wettig en zorgvuldig afgewogen zijn. Wij zijn er van overtuigd dat dit voor dit projectplan ook het geval is en zien een eventuele toets door de Raad van State dan ook met het volste vertrouwen tegemoet.	W
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	4.	In het algemeen: Het ontwerp projectplan vermeldt geen enkele rechtvaardiging om een proefproject uit te voeren in een zowel gevoelig als ook hoogwaardig ecologisch en beschermd gebied als het beoogde traject van 3,8 km in de Drentsche Aa c.q. het Taarlosche Diep. Een proefproject met vele onzekerheden, met potentieel schadelijke effecten tot gevolg, waarbij de beoogde resultaten marginaal zijn ten opzichte van de beoogde taakstellingen op gebiedsniveau (waterveiligheid, natuurherstel). Een onzeker proefproject als dit moeten we als gemeenschap en hoeders van onze leefomgeving niet willen – niet alleen voor nu, maar ook voor onze volgende generaties.	In het projectplan is toegelicht dat de aanleiding, ofwel rechtvaardiging, is gelegen in het vastgestelde beleid voor Natura 2000. Voor het voorliggende project is de term proefproject wat ons betreft niet passend. Wel vormt het samen met de projecten Beekverhoging Zeegserloopje en Beekverhoging Anloërdiepje een pilot project waarmee we, vanuit de randvoorwaarde dat er geen wezenlijk nadelige effecten uit voort mogen komen, de haalbaarheid van de maatregel beekverhoging onderzoeken. Voor zover niet haalbaar zullen we de beekverhoging ook niet uitvoeren. Om die reden is de verhoging van de bodem voor het traject Loonerdiep is ook afgevallen. Maar voor zover wel haalbaar willen we de maatregel wel uitvoeren en zullen we de effecten van de beekverhoging goed monitoren. Op deze wijze doen we ervaring op en kunnen we lessen trekken die in de toekomst kunnen worden toegepast voor andere trajecten. In het beleid van Natura 2000 is namelijk het voornemen opgenomen om in totaal ca. 40 km beekverhoging door te voeren in de Drentsche Aa. Ook is er wat ons betreft geen sprake van een 'project met vele onzekerheden'. De bovengenoemde	W+N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>haalbaarheidsanalyse is gedaan van uit randvoorwaarde dat er geen wezenlijk nadelige effecten uit de beekverhoging voort mogen komen. Wij hebben dit degelijk geanalyseerd en op basis daarvan een planuitwerking kunnen maken met duidelijke kaders en randvoorwaarden zoals ook in het projectplan is beschreven en waardoor nadelige effecten worden voorkomen. De term 'onzeker proefproject' is voor hetgeen in voorliggende projectplan aan maatregelen wordt voorgesteld wat ons betreft uitdrukkelijk niet van toepassing.</p> <p>Ten aanzien van het verwachte resultaat voor de beoogde taakstellingen voor natuurherstel is hiervoor de afweging en keuze gemaakt door de bevoegde gezagen in het kader van het Natura 2000 beheerplan voor de Drentsche Aa. Ten aanzien van de taakstellingen met betrekking tot waterveiligheid, deze opgave om de beschikbare bergingscapaciteit in het beekdal van het Loonediep-Taarlooschediep te benutten ter voorkoming van ernstige wateroverlast benedenstrooms is als opgave opgenomen in het Beheerprogramma 2016-2021 van het waterschap Hunze en Aa's. Zonder dat het in het beekdal van Loonediep-Taarlooschediep tot wezenlijk nadelige effecten leidt draagt de in het projectplan opgenomen maatregel substantieel bij aan het voorkomen van ernstige wateroverlast in benedenstrooms gelegen gebieden.</p> <p>Verder merken wij op dat, juist om de natuurwaarden en biodiversiteit zo veel mogelijk door te kunnen geven aan volgende generaties, het van groot belang is om maatregelen te nemen die er voor zorgen dat de condities waarin kwetsbare zeldzame vegetaties beschermd vegetaties groeien zo optimaal mogelijk zijn. De beekbodemverhoging draagt daar aan bij.</p>	
C. De Vereniging	5.	In het algemeen:	Het projectplan is gericht op de maatregelen die het waterschap voornemens is uit te voeren met betrekking tot	

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
Dorpsbelangen Taarlo		<p>In het projectplan wordt nauwelijks verwezen naar eerder doorgevoerde maatregelen in hetzelfde gebied en de effecten daarvan, zoals het dempen van greppels en sloten door Staatsbosbeheer (SBB). In het gesprek van 19 november 2018 te Taarlo (zie ook bijlage 1) is door medewerkers van het Waterschap aangegeven dat het beoogde effect op de natuurontwikkeling door de beekbodemverhoging vele malen kleiner zal zijn dan het dichtschuiven van de sloten in hetzelfde gebied, dat door SBB een aantal jaren geleden is uitgevoerd. Het effect van dat dichtschuiven wordt nog elk jaar zichtbaarder in het landschap; het proces van vernatting zet nog steeds door. En daarbij is het een omissie dat SBB geen meetgegevens – o.a. grondwater peilingen - van deze ingreep heeft bijgehouden. Een verhoging van de beekbodem is daarom volgens ons een onnodige en niet te monitoren exercitie, ondanks verwijzing naar de taakstellingen vanuit de Natura 2000 doelen.</p>	<p>beekverhoging. Eerder genomen maatregelen van Staatsbosbeheer maken daar geen deel van uit.</p> <p>Het verondiepen/dempen van het intensieve netwerk van greppels en sloten in het beekdal heeft ons inziens inderdaad een groter effect op de door Natura 2000 beoogde vernatting van het beekdal dan de beekverhoging. Maar na het verondiepen/dempen van de detailontwatering is het verhogen van de beekbodem wel de meest effectieve aanvullende maatregel. Net als bij het dempen/verondiepen van sloten en greppels zal door het verhogen van de bodem (verondiepen van de beek) de verdrogende drainerende werking van de beek worden beperkt. Overigens merken wij op dat in het gebied waar SBB de aangehaalde maatregelen heeft uitgevoerd wel ook al langere tijd peilbuizen staan (om grondwaterstanden te meten). De meetgegevens van deze peilbuizen kunne door eenieder worden ingezien via de web-site: www.dinoloket.nl</p>	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	6.	<p>In het algemeen: Het plan ontbeert een gedegen kosten-baten analyse. Deze 3,8 km beekbodemverhoging; hoeveel gelden zijn hiermee gemoeid? Van projectplanfase tot en met de uitvoering als ook het onderhoud ervan? En wat zijn opbrengsten; wat is de toegevoegde waarde als de beoogde positieve effecten worden behaald. Wij verzoeken het waterschap met klem een MKBA uit te voeren; conform de methodiek van het Centraal Plan Bureau. Ref. Biodiversity in the Dutch practice of cost-benefit analysis; Frits Bos (CPB Netherlands Bureau for Economic Policy Analysis), Arjan Ruijs (PBL Netherlands Environmental Assessment Agency)</p>	<p>De afweging kosten-baten is in het kader van Natura 2000 al gemaakt en de financiële middelen zijn door het Rijk al beschikbaar gesteld om de maatregelen als beekverhoging te realiseren.</p> <p>In de gemaakt afwegingen speelt het volgende een belangrijke rol. Zoals ook in de gebiedsbijeenkomsten is toegelicht en in het projectplan is beschreven zijn deze maatregelen ook gerelateerd aan het beperken van de nadelige effecten door overmatige stikstof depositie op beschermde habitat typen zoals overgangs- en trilveen. Door de vernatting worden de ontwikkelingscondities verbeterd voor habitats als overgangs- en trilveen en zullen deze habitats beter bestand zijn tegen stikstof depositie. Dit betekent ook dat er meer ruimte over blijft voor economische activiteiten. Met andere woorden het is ook</p>	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			onderdeel van het beleid dat in het kader van de huidige stikstofcrisis door hogere overheden is vastgesteld. Vanuit de verdeling van (beleids)bevoegdheden tussen overheden is het niet aan het waterschap om hierover nog een andere kosten-baten afweging te maken.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	7.	Pag 3. In het ontwerp projectplan staat een aanvangsdatum van december 2020. Hoewel dit na het sluiten van de zienswijzeperiode is; is de periode om het projectplan eventueel aan te passen relatief zeer kort. Daarbovenop zal een eventuele Raad van State zitting ruim na deze datum – van december 2020 – plaatsvinden. Mocht voorafgaand aan een eventuele Raad van State zitting de werkzaamheden al tot uitvoer worden gebracht, dan zal Dorpsbelangen overwegen om een Voorlopige Voorziening aan te vragen bij de Voorzieningenrechter om de uitvoering een halt toe te roepen en om de potentieel schadelijke effecten aan het Taarloosche diep te voorkomen.	Op pag 3 van het ontwerp projectplan staat: “De uitvoering van het plan is voorzien in de periode december 2020 – maart 2022.” Voordat tot uitvoering kan worden overgegaan moet het Algemeen Bestuur het projectplan vaststellen. Naar verwachting vindt vaststelling in december 2020 plaats. Zoals ook onderaan pag. 3 is samengevat: Na publicatie van het vaststellingsbesluit is het projectplan van kracht. Voor belanghebbenden die eerder een zienswijze op het plan hebben ingediend is er de mogelijkheid om, ten aanzien van waterstaatkundige en waterhuishoudkundige maatregelen, in beroep te gaan tegen het besluit bij de rechtbank en eventueel in hoger beroep bij de Raad van State. In paragraaf 14.1 van het projectplan is de procedure voor zienswijzen en beroep overigens nader omschreven. Zolang er geen uitspraak van een voorzieningenrechter is die de uitvoering opschort, kan het projectplan worden uitgevoerd. Aangezien het projectplan zeer zorgvuldig is voorbereid verwachten wij ook niet dat een voorzieningenrechter uitvoering zal opschorten. Wat ons betreft is de periode december 2020 – maart 2022 nog steeds de voorziene uitvoeringsperiode. Overigens zullen waarschijnlijk eerst de beekbodemverhoging voor het Zeegserloopje en het Anloërdiepje worden uitgevoerd en daarna de bodemverhoging in het Taarlooschediep in het winterhalfjaar van 2021-2022.	
C. De Vereniging	8.	Pag 10. Het aandeel kritische belanghebbenden wordt door het Waterschap sterk gebagatelliseerd. Bij monde	De term ‘gebagatelliseerd’ wordt door ons uitdrukkelijk niet onderschreven.	W+N

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
Dorpsbelangen Taarlo		<p>van Dorpsbelangen is het merendeel van de inwoners van Taarlo tegen de voorziene uitvoer van het projectplan. Zij zijn in dit dossier ook de grootste groep direct belanghebbenden. Tijdens de bijeenkomsten is concreet aangegeven dat Dorpsbelangen het project niet uitgevoerd wil zien worden; de opmerking in het rapport als “er zijn geen concrete punten naar voren gekomen die aanleiding hebben gegeven het plan daarop aan te passen” is dan ook onjuist. Wij verzoeken deze passage dan ook aan te passen met de toevoeging dat C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo en haar leden tegen het projectplan zijn en dan met name de beoogde uitvoering hiervan. Herhaaldelijk heeft Dorpsbelangen aangegeven dat een klankbordgroep gewenst is om in gezamenlijkheid naar de monitoring en eventuele uitvoering te kijken; dit voorstel is telkens afgehouden door de medewerkers van het Waterschap. Dit is voor ons onbegrijpelijk en heeft het draagvlak voor dit project doen dalen naar ‘nul’.</p>	<p>De betreffende tekst onderaan pag. 9 en bovenaan pag. 10 luidt als volgt: “In de voorbereiding van dit projectplan is ook afgestemd met belanghebbenden en belangstellenden. Op 11 juni 2018 is in Taarlo een gebiedsbijeenkomst gehouden waar de opgaven van het project zijn besproken met belanghebbenden en zorgen, wensen en ideeën naar voren hebben gebracht. De uitkomsten hiervan zijn zo goed mogelijk verwerkt in het plan. Verder is in keukentafelgesprekken met bewoners en grondeigenaren gesproken over de gevolgen die de plannen voor hun belangen zouden kunnen hebben. Waar nodig zijn mitigerende dan wel compenserende maatregelen overeengekomen om nadelige effecten van de plannen te voorkomen.</p> <p>Gezien de intensieve afstemmingen in het proces verwachten we dat zorgen en wensen zo goed mogelijk in de plannen zijn verwerkt. In twee gebiedsbijeenkomsten in de vorm van veldexcursies op 18 en 20 augustus 2020 is de planuitwerking toegelicht en besproken met belanghebbenden en belangstellenden. Hoewel een deel van de belanghebbenden hebben aangegeven kritisch te staan ten aanzien van met name nut en noodzaak (reeds vastgesteld Natura 2000 beleidskader) van het project, zijn uit deze bijeenkomst geen concrete punten naar voren gekomen die aanleiding hebben gegeven het plan daarop aan te passen.”</p> <p>In het projectplan en ook in bovenstaande reacties is toegelicht dat het beleid van Natura 2000 en de opgaven voor beekbodemverhoging democratisch vastgesteld beleid betreft. Het valt niet binnen de bevoegdheid van het waterschap om over Natura 2000 beleid (afwijkende) besluiten te nemen.</p> <p>Over de waterstaatkundige en waterhuishoudkundige uitwerking, wat tot de bevoegdheid van het waterschap behoort, is nadrukkelijk afgestemd met belanghebbenden en ook met Dorpsbelangen Taarlo. Deze uitwerking in het projectplan zal naar verwachting niet leiden tot nadelige</p>	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>effecten. Er is een monitoringssysteem opgezet waarmee dat ook kan worden geverifieerd. Ook bij het vervolg van het project zullen we in contact blijven met belanghebbenden en belangstellenden.</p> <p>In het licht van bovenstaande en zoals in de overleggen met Dorpsbelangen ook is toegelicht, was er voor het waterschap geen aanleiding om naast dit intensieve proces van afstemming om ook nog een klankbordgroep in het leven te roepen.</p>	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	9.	<p>Pag 34. Gemeld wordt dat het benodigde zand hydraulisch in de beek wordt gebracht. Deze werkzaamheden worden summier beschreven en er wordt niet aangegeven hoe lang deze werkzaamheid wordt uitgevoerd. Deze methodiek van zandtoevoer voor het ophogen van een natuurlijke beekbodem in een Natura2000 gebied is nieuw en niet beproefd. Deze innovatieve techniek dient dan ook verder beschreven te worden, waarbij ook de risico's, slagingskans en potentieel negatieve effecten nader beoordeeld dienen te worden.</p>	<p>In het projectplan zijn potentiële risico's bij uitvoering uitdrukkelijk in beeld gebracht en zijn kaders en randvoorwaarden gesteld waaraan moet worden voldaan om er voor te zorgen dat de risico's niet optreden. Ook als het zand hydraulisch wordt ingebracht moet aan deze kaders en randvoorwaarden worden voldaan. Hiervoor moet door de uitvoerende partij (aannemer) een uitvoeringsplan worden gemaakt. Het uitvoeringsplan zal ook aan de kaders en randvoorwaarden worden getoetst. Alleen als aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan zal de uitvoeringsmethode ook tot uitvoering worden gebracht. En ook tijdens de uitvoering zal worden gemonitord of aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan. Als dat niet het geval is wordt de uitvoering stilgelegd. Indien mogelijk zal dan worden bijgestuurd zodat wel aan de kaders en randvoorwaarden wordt voldaan. Als er niet aan kan worden voldaan zal een andere uitvoeringsmethode moeten worden gekozen die wel aan de kaders en randvoorwaarden voldoet. Als zo'n andere uitvoeringsmethode niet kan worden gevonden zal uitvoering niet worden voortgezet.</p>	W
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	10.	<p>Pag 37. In het kader van nut en noodzaak; in paragraaf 9.1.1 "t.a.v. de positieve effecten gezien van de waterschapstaken", is voor elk van de vier punten geen enkele kwantificering opgenomen. Wij</p>	<p>Zoals in het projectplan en ook in bovenstaande reacties is toegelicht, is de hoofdafweging voor nut- en noodzaak van beekverhoging gemaakt in het kader van besluitvorming over Natura 2000 beleid door de daarvoor bevoegde instanties afgewogen. De bevoegde instanties hebben</p>	W+T

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		verzoeken het Waterschap om voor elk punt een kwantificering op te nemen; op de volgende wijze:	geconcludeerd dat beekverhoging een maatregel is die de moeite waard is en daar ook de benodigde financiële middelen vrijgemaakt. Voor het waterschap is dat een gegeven. Het waterschap is ten aanzien van het vaststellen van het beleid voor Natura 2000 geen bevoegde instantie. De overige positieve effecten zijn aanvullend. Voor een verantwoorde besluitvorming is een kwantificering hiervan niet nodig. Maar we zijn graag bereid de aanvullende positieve effecten van de voorgestelde maatregelen, voor zover mogelijk, nader te kwantificeren. Daarbij merken we op dat de kwantificatie zich over het algemeen niet goed in percentages laat uitdrukken.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	11.	▪ Met welk percentage wordt de veiligheid m.b.t. overstromingen verbeterd? En wat kan er gebeuren m.b.t. 'veiligheid' indien deze 3,8 km beekbodemverhoging niet plaats zou vinden? Loopt een Groningen-stad dan onder water?	Zoals in het projectplan ook is omschreven zal de veiligheid m.b.t. overstromingen niet veranderen door de beekbodemverhoging maar door de wijze waarop de waterdoorlaat bij het verdeelwerk Loon in het projectplan wordt geregeld. De verbetering van veiligheid is niet als zodanig in een percentage uit te drukken. Maar door de voorgestelde maatregel, waar geen wezenlijk nadelige effecten uit voortkomen, zal de belasting van het hoofdboezemsysteem in de kritieke periode met ca 500.000 m3 worden beperkt. Dat betekent een substantiële beperking van het risico op dijkdoorbraak waardoor ook delen van onder meer Haren en Groningen zouden kunnen onderlopen en grote schade zou ontstaan.	W
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	12.	▪ Met welk percentage wordt de ecologische kwaliteit van het Taarloosche Diep verbeterd t.o.v. van de huidige kwantitatieve kwaliteit?	Op dit moment voldoet de ecologische kwaliteit van het Taarlooschediep niet aan de eisen die hier vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) aan worden gesteld. Het is de verwachting dat de KRW eisen na het uitvoeren van de maatregelen wel zal worden gehaald.	W
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	13.	▪ Met welk percentage wordt de verdroging van het Taarloosche diep verminderd?	In droge perioden zal de waterstand in de beek tot ca 0,4 m minder laag worden. Hierdoor zal de grondwaterstand direct naast de beek ook ca 0,4 m minder uitzakken. Maar, zoals ook in het projectplan is aangegeven, hoe groter de afstand	N

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			tot de beek hoe beperkter dit effect zal zijn. Voor vegetaties in de nabijheid van de beek zal dit echter wel een wezenlijk verschil maken.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	14.	<ul style="list-style-type: none"> Met welk percentage wordt de waterhuiskundige situatie rond de particuliere woningen verbeterd en hoe zouden deze verbeteringen ook gerealiseerd kunnen worden zonder de beekbodem te verhogen? [Ofwel: er lijkt geen sprake van een relatie in deze – en daarmee is dit punt bij voorbaat niet opportuun] 	De waterhuishoudkundige maatregelen maken deel uit van dit projectplan. Ze zijn in het plan opgenomen als mitigerende/compenserende maatregelen. Zoals in het projectplan is onderbouwd is het niet te verwachten dat de verhoging van de bodem van de beek bij particuliere percelen tot nadelige effecten zal leiden, maar is dat theoretisch niet geheel uit te sluiten. Door aanvullende maatregelen (in het projectplan compenserende/mitigerende maatregelen genoemd) op te nemen genomen die ook de huidige situatie verbeteren kunnen nadelige waterhuishoudkundige effecten van de beekbodemverhoging worden uitgesloten.	W
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	15.	Daarnaast verzoeken we conform par. 9.1.2 de andere overheden een betere kwantificatie van de volgende punten te geven;		
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	16.	<ul style="list-style-type: none"> Met welke percentage wordt de verdroging - door deze 3,8 km beekbodemverhoging - verminderd voor de overgangs- en trilvenen? Het suggereert dat de huidige omstandigheden voor trilveenontwikkeling ongunstig zijn. Hoe is dit dan te rijmen met de vaststelling (eigen waarneming en van SBB) dat juist in de afgelopen jaren het areaal aan trilvenen al sterk aan het toenemen is? 	<p>Zoals ook in het projectplan en in bovenstaande reacties toegelicht komt dit tegemoet aan de wettelijke vereiste tot versterking van kwetsbare habitats. De nader afwegingen daarvoor zijn in het kader van Natura 2000 beleid gedaan.</p> <p>De uitbreiding van de trilvenen lijkt erop te duiden dat het verondiepen/dempen van detailontwatering door SBB om verdroging tegen te gaan tot positieve resultaten heeft geleid voor kwetsbare habitats als overgangs- en trilveen. Net als bij het dempen/verondiepen van sloten en greppels zal door het verhogen van de bodem (verondiepen van de beek) de verdrogende drainerende werking van de beek op naastliggende gronden worden beperkt. Hierdoor zal ook door de beekverhoging worden bijgedragen aan de</p>	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			vermindering van verdroging en aan versterking van droogtegevoelige habitats.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	17.	▪ Met welk percentage wordt het verdrogingsrisico verminderd? En in welke verhouding worden de ontwikkelingsmogelijkheden vergroot voor vegetatietypen die eigen zijn aan het beekdal van het Taarlosche Diep. Is het niet juist zo dat eigen zijnde vegetatietypen gewoon nu – op dit moment - aanwezig zijn?	Dit betreffen weer afwegingen die in het kader van het Natura 2000 beleid zijn gemaakt waarbij de beekverhoging als positieve maatregel is opgenomen om de kwetsbaarheid van beschermende habitats als gevolg van stikstofdepositie en verdroging te beperken. We verwijzen voor de gemaakte afwegingen naar de gebiedsanalyse die voor het Natura 2000 beleid in het Drentsche Aa gebied is gemaakt en naar het vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	18.	▪ Met hoeveel procent wordt de veenoxidatie verminderd en daarmee met hoeveel procent en ook uitgedrukt in kton/jaar aan CO ₂ uitstoot wordt gereduceerd door deze ingreep? Wij verzoeken ook dit af te zetten tegen de CO ₂ uitstoot die gepaard gaat met de werkzaamheden.	De beperking van CO ₂ uitstoot is niet de aanleiding voor de uitvoering van de maatregelen maar het is wel een bijkomend positief effect. Met andere woorden, de CO ₂ uitstoot die plaatsvindt om de Natura 2000 doelen te halen staat op zich los van het bijkomend effect dat door de maatregelen de CO ₂ uitstoot door het aanwezige veen wordt verminderd. Dit laatste is dus een positief bijkomend effect.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	19.	Pag 40. Het onderdeel 'beleving' (par. 10.1.4) wordt sterk onderbelicht en daarmee worden de inwoners van Taarlo tekortgedaan. De inwoners van Taarlo zijn zeer begaan en zuinig op het Drentsche Aa gebied. Regelmatig gaan zij ook op excursie met een expert uit het gebied, zoals medewerkers van Sovon en SBB. Besproken wordt dan ook welk soort werkzaamheden het beste uitgevoerd kunnen worden; bijvoorbeeld ook voor het openhouden van het landschap. Esthetiek speelt daarbij ook een rol; het is dan ook onbegrijpelijk hoe de nieuwe peilbuizen 'her en der' door het Waterschap in het landschap zijn geplaatst; dat kan echt anders; zulke stalen pijpen horen niet zo pontificaal zichtbaar in	Niet alleen in par. 10.4.1 maar ook in 10.3.1 (10.1.3.1 en in 10.1.3.2) en in diverse andere delen van het projectplan is ingegaan op de landschappelijke effecten en beleving daarvan. De beekverhoging zal naar verwachting niet leiden tot wezenlijke verandering van het landschap of mogelijkheden tot beleving van het landschap. Ons ontgaat ook de relatie die door indienen van de zienswijze lijkt te leggen tussen het landschappelijk effect van beekverhoging en de aanwezigheid van door de waterschap geplaatste peilbuizen. Overigens merken we ten aanzien van de peilbuizen op dat deze volgens ons niet 'pontificaal' in het landschap zijn geplaatst en ook niet landschapversturend (daarvoor zijn ze als elementen ook te klein). Zoals ook in de planuitwerking is toegelicht zijn de peilbuizen geplaatst op locaties waar dat	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		het landschap. Het geeft aan dat het Waterschap weinig gevoel heeft voor esthetiek en dat is geen vrolijke voorbode voor de uitvoering van het beoogde project.	<p>zinnig is voor de monitoring van effecten van het project. De peilbuizen moeten wel voldoende zichtbaar zijn. Enerzijds moeten ze terug te vinden zijn in een moeilijk toegankelijk terrein met een vaak ruige vegetatie en anderzijds moet voorkomen worden dat ze bij (maai)werkzaamheden beschadigd raken (en moeten machines ook niet beschadigd worden). Maar daarmee zijn de peilbuizen nog niet landschapverstrend. Verder merken we op dat een deel van de peilbuizen in grondwaterlagen meten waar een aanzienlijke kweldruk aanwezig is waardoor het water in de peilbuis (ruim) boven maaiveld uitkomt. Om dit dan toch te kunnen meten heb je hogere peilbuizen nodig (zodat ze niet overstromen).</p> <p>Als beheerders van het gebied zijn wij als waterschap, en dat geldt ook voor SBB en voor de provincie Drenthe als beleidsverantwoordelijke zeer begaan met en zuinig op het Drentsche Aa gebied. Doorlopend en met veel zorg en toewijding investeren we in het gebied en onderhouden we in het gebied.</p>	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	20.	<p>Pag 41.</p> <p>Er is geen bewijs of voorbeeld dat met de geschetste wijze het ingebrachte zand daadwerkelijk vastgehouden wordt in de beek; en dat het houtige materiaal geheel afgedekt gaat worden met het zand. In het rapport moet ook duidelijk vermeld worden of het inbrengen van het zand eenmalig is of dat er meerdere pogingen uitgevoerd zullen worden als blijkt dat de eerste uitvoering niet succesvol is geweest</p>	<p>Zoals ook in 4.2.1.1 is omschreven zal zand worden toegepast van een vergelijkbare samenstelling als waar de beekbodem nu ook uit bestaat. Ook is in 4.2.1.1. aangegeven dat de stromingscondities qua verhang (helling van de beek) en variatie van de bodem na ophoging van de bodem vergelijkbaar zullen zijn als in de uitgangssituatie. Aangezien het zand in de huidige situatie ook blijft liggen, zal dat in de toekomstige situatie ook het geval zijn. En zoals ook in 4.2.1.2 is beschreven is uit een praktijk proef gebleken dat ingebracht zand goed blijft liggen.</p> <p>Het projectplan beschrijft het eenmalig inbrengen van zand voor een verhoging van de beekbodem tot maximaal 50 cm.</p>	W
C. De Vereniging	21.	<p>In het rapport ontbreekt ook een effectbeschrijving van het vastleggen van het houtige materiaal. Kennelijk worden palen in de beekbodem geslagen;</p>	<p>In het projectplan is duidelijk omschreven dat het inbrengen van houtig materiaal leidt tot meer variatie in substraat (materiaal) in de beek waardoor betere ecologische</p>	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
Dorpsbelangen Taarlo		welke negatieve effecten kunnen hierbij optreden op flora, fauna en morfologie van de beek? Ook is onduidelijk hoeveel houtig materiaal in de beek wordt gebracht; datzelfde geldt ook voor de hoeveelheid zand die zal worden aangevoerd.	condities ontstaan voor het beekleven en de KRW kwaliteit van de beek substantieel verbeterd. Ook is duidelijk omschreven dat het ingebrachte hout zal bijdragen aan het vasthouden van het zand in de beek. De palen die gebruikt zullen worden zijn van eenzelfde gebiedseigen hout als het hout dat verder in de beek wordt gebracht. De palen zullen zo worden geplaatst dat er geen schade ontstaat voor de beekmorfologie. Ook zullen locaties worden vermeden waar mogelijk archeologisch of aardkundige waarden aanwezig zijn. In 4.2.1.2 is nader ingegaan op het inbrengen van het hout. Daarin is onder meer beschreven dat, om te voorkomen dat het specifieke stroompatroon ter plaatse van bochten te veel wordt verstoord en er ongewenste erosieprocessen zouden kunnen ontstaan, in de bochten geen houtig materiaal zal worden ingebracht. Wij gaan er van uit dat gemiddeld ongeveer om de 50 meter hout worden ingebracht in het Taarlooschediep. Zoals in 4.2.1.1 van het projectplan expliciet benoemd zal er ongeveer 10.000 m3 zand in de beek worden gebracht.	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	22.	Pag 46. Ten aanzien van de Wet Natuurbescherming, wordt geconcludeerd dat geen vergunning nodig is op basis van een verkennend ecologische bureaustudie. Deze conclusie is in tegenspraak met de Vergunningenscan (bijlage 2 in het rapport) waarin bij item 43 en 44 de 'vereiste' nog onzeker is. Het bevreemdt ons dat deze conclusie op een bureaustudie is gebaseerd. Vanuit praktijkstudies – als onze eigen waarnemingen is bekend dat in het directe projectgebied meerder beschermde flora- en faunasoorten zijn gevestigd, zoals de zwarte rapunzel, grote modderkruiper en de otter. Ook is er minimaal één beverburcht.	De, door de indiener van de zienswijze aangehaalde, items 43 en 44 maken onderdeel uit van Bijlage 2 bij de Notitie Uitvoeringsplan maatregelen Balloërveld. Deze notitie is als bijlage 5 opgenomen bij het ontwerp projectplan - Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -. De notitie gaat (en ook de bijbehorende Vergunningenscan) over compenserende/mitigerende maatregelen bij het buurtschap Balloërveld en betreft niet de maatregel beekbodemverhoging. Ook is de vergunningenscan uitgevoerd voordat nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd (de vergunningenscan was daar mede aanleiding tot het doen van nader ecologisch onderzoek). Hoe dan ook, ook om duidelijk te krijgen in hoeverre er wel of niet een vergunning voor de Wet Natuurbescherming	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>nodig is voor alle maatregelen in het projectplan nader ecologisch onderzoek gedaan. De betreffende rapporten zijn ook samen met het ontwerp projectplan ter inzage gelegd.</p> <p>De uitkomsten van dit onderzoek zijn voorgelegd aan het, voor de Wet Natuurbescherming, bevoegde gezag (provincie Drenthe). Het bevoegde gezag heeft schriftelijk bevestigd dat een vergunning niet nodig is.</p> <p>Het project kan op zodanige wijze worden uitgevoerd dat aanwezige beschermde flora en fauna voldoende kan worden ontzien.</p> <p>Wij merken overigens op dat in de bureaustudies gebruik wordt gemaakt van geregistreerde waarnemingen en ander informatie over het voorkomen van flora- en faunasoorten die in verschillende beschikbare bestanden zijn vastgelegd. Met andere woorden, in deze studies wordt degelijk gebruik gemaakt van veldwaarnemingen zoals ook in de betreffende rapportage is weergegeven.</p> <p>Verder merken wij op dat er uitgebreid onderzoek is gedaan naar de aanwezigheid van de grote modderkruiper in het Drentsche Aa gebied. Daaruit is gebleken dat deze soort niet voorkomt in het Taarlooschediep zoals ook is benoemd in de Notitie ecologische beoordeling deelgebied Taarlooschediep die bij het projectplan ter inzage is gelegd.</p>	
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	23.	Er wordt wel aangegeven dat werkprotocollen zullen worden opgesteld en uitgevoerd en dat het vogelbroedseizoen zal worden ontzien. Een soort als de modderkruiper dient voornamelijk in het herfst- en winterseizoen ontzien te worden. Met onze eigen kennis van het werkprotocol m.b.t. de grote modderkruiper, vragen wij ons af hoe dit ooit zou werken over een traject van 3,8 km.	Er is uitgebreid onderzoek is gedaan naar de aanwezigheid van de grote modderkruiper in het Drentsche Aa gebied. Daaruit is gebleken dat deze soort niet voorkomt in het Taarlooschediep zoals ook is benoemd in de Notitie ecologische beoordeling deelgebied Taarlooschediep die bij het projectplan ter inzage is gelegd.	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
C. De Vereniging Dorpsbelangen Taarlo	24.	Deze beek ligt er al duizenden jaren met weinig menselijk ingrijpen. Het is een mooi bewaard stuk (cultuur-)landschap en natuur waar wij als Taarlo'ers ook zeer trots op zijn. Blijf er gewoon van af! En als het dan toch misgaat en er schade aan de flora, fauna en/of morfologie plaatsvindt, vermeldt het rapport niet welke herstelmaatregelen dan nog mogelijk zijn.	Deze beek ligt er inderdaad al duizenden jaren. Maar de beek wordt ook al heel lang door mensen onderhouden. Zo is ook de beek, net als het landschap er omheen een combinatie van cultuurhistorie en natuur. Het onderhoud betreft zowel het maaien van vegetaties als het onderhouden van het doorstroomprofiel waarbij in het verleden ook vaak zand uit de beek is gegraven en op de kant is gelegd. In die zin kan de beekbodemverhoging ook worden gezien als natuur herstel, waarbij we er zorgvuldig voor zullen zorgen dat we de loop van de beek niet veranderen.	W
D.	1.	Als bewoner eigenaar van het pand Balloerveld 1, direct aanpalend aan het gebied waarover het gaat, teken ik BEZWAAR aan tegen het nu voorliggende plan. Ik sluit mij volledig aan bij de bezwaren en aanvullende vragen die genoemd worden in de brief van 5 oktober van Dorpsbelangen Taarlo.	Zie bovenstaand onze reacties met betrekking tot de zienswijzen in de brief van de Vereniging Dorpsbelangen Taarlo.	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	1.	De Boermarke Taarlo (Hierna te noemen Boermarke) maakt via deze zienswijzen bezwaar tegen het "ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon" (hierna genoemd projectplan) De Boermarke vertegenwoordigt haar markegenoten en grondeigenaren en grondgebruikers in het Boermarke gebied Taarlo. Tevens huurt en verhuurt de Boermarke jachtgronden in het Drentsche Aa gebied die vallen onder het projectplan.		
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	2.	Middels deze zienswijze vragen wij om van het projectplan af te zien dan wel in overleg met de belanghebbenden aan te passen. De reden zullen wij in onderstaande bezwaren uit een zetten.	Wij zien in de zienswijze geen aanleiding om af te zien van het projectplan. In onderstaande reacties lichten we nader toe waarom de zienswijze ons daartoe geen aanleiding geeft.	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>Verder merken wij op dat wij uitgebreid in overleg zijn getreden met belanghebbenden in gebiedsbijeenkomsten, keukentafelgesprekken en gesprekken met de Vereniging Dorpsbelangen Taarlo waar ook vertegenwoordiging van de Boermarke Taarlo aanwezig is geweest.</p> <p>Wij hebben de inbreng uit deze bijeenkomsten, gesprekken en overleggen zo goed mogelijk in de planuitwerking verwerkt. Mede hierdoor hebben we het projectplan zo kunnen opstellen dat beleidsdoelen zo goed mogelijk kunnen worden bereikt zonder dat er voor belanghebbenden enig wezenlijk nadeel uit voortkomt.</p>	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	3.	<p>Ten eerste: Tijdens de gebiedsbijeenkomst op 11 juli in Taarlo zijn de plannen aan belanghebbenden gepresenteerd. Na de presentatie overheerste algemeen bij de aanwezigen het gevoel, dat de gepresenteerde plannen al zo goed als vast lagen en dat wij als inwoners, in tegenstelling tot hetgeen door de medewerkers van het Waterschap werd gesteld, niet of nauwelijks invloed konden hebben op de plannen c.q. de uitvoering daarvan. Op de vele vragen van de aanwezigen kon door de medewerkers geen antwoord worden gegeven. Tijdens deze bijeenkomst is door de aanwezigen waaronder de Boermarke nadrukkelijk gevraagd om een werkgroep in te stellen waarin zowel het waterschap, inwoners, Dorpsbelangen en Boermarke zitting hebben. Aan deze wens is door het waterschap niet voldaan. De Boermarke heeft samen met Dorpsbelangen en met medewerkers van het waterschap nog een gesprek gevoerd. De indruk van dit gesprek was dat wij ons totaal niet gehoord voelden en onze vragen niet of onvoldoende beantwoord werden.</p>	<p>In de bijeenkomst op 11 juni 2018 in Taarlo hebben we toegelicht dat we aan het begin van het planproces stonden. We hebben toen de achtergronden en doelen/opgaven voor het project toegelicht en ook welke uitdagingen en dilemma's er lagen. Ook hebben we van de aanwezigen gevraagd om in discussiegroepen vragen, zorgen en wensen met ons te delen om deze inbreng van belanghebbenden en belangstellenden al in de beginfase van het project mee te kunnen nemen en voor zover mogelijk te verwerken in de planuitwerking. Uiteraard konden we toen nog niet alle vragen beantwoorden zeker niet over hoe de precieze planuitwerking zou worden, want het proces van planuitwerking moeten we nog ingaan. Vervolgens hebben we keukentafelgesprekken gevoerd met belanghebbenden en ook gesprekken met onder meer Dorpsbelangen Taarlo en Boermarke Taarlo. In de gesprekken hebben we afspraken gemaakt over hoe nadelige effecten te voorkomen zouden worden. Gezien dit intensieve proces van afstemming met belanghebbenden en belangstellenden was er wat ons betreft geen aanleiding om daarnaast nog een werkgroep in te stellen. Deze gesprekken vonden plaats toen we nog bezig waren met het proces van nader planuitwerking. In de gesprekken</p>	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>hebben we telkens ook aangegeven waar we nog vragen hadden en nadere uitwerkingen nodig waren. Zo zijn de plannen gaande weg concreter geworden. Op 18 en 20 augustus 2020 hebben we de uitgewerkte plannen gepresenteerd in twee gebiedsbijeenkomsten in de vorm van veldexcursies. Daar hebben we belanghebbenden en belangstellenden gevraagd om hun punten van kritiek (en steun) naar voren te brengen zodat we eventuele fouten in de plannen nog zouden kunnen herstellen. Wij betreuren het dat indieners van de zienswijze zich desalniettemin niet gehoord hebben gevoeld.</p>	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	4.	<p>Ten tweede: Enkele jaren terug heeft Staatsbosbeheer hoofdwatgangen en sloten gedempt. Door deze maatregelen is de grondwaterstand in het gebied verhoogd en is het gebied aanzienlijk natter geworden. Tijdens voornoemd gesprek is aangegeven dat deze maatregelen al een voor aanzienlijke vernatting en verhoging van het grondwaterpeil hebben gezorgd.. Het proces van vernatting en het steeds hoger worden van het grondwaterpeil zet nog steeds door en zal wanneer het projectplan doorgaat nog verder verslechteren. Wij voorzien dan ook grote problemen voor de hoger gelegen landbouwgronden wanneer tijdens periodes van veel wateroverlast het water niet of zeer moeizaam via de nog grotendeels gedempte watgangen afgevoerd moet worden. Hierdoor kan er direct of indirect schade aan landbouwgewassen en landbouwgronden ontstaan, het projectplan voorziet niet in een plan voor schadevergoeding mocht dit gaan optreden. Wij stellen dan ook als eis dat in ieder geval de voormalige schouwsloot gelegen ter hoogte van 't Loo 1 en afwaterend op het Taarlosche diep weer</p>	<p>Zoals ook in het projectplan is toegelicht liggen landbouwgronden rond Taarlo allemaal zo veel hoger dat vrije afwatering van de sloten niet beperkt zal worden noch door de verhoging van de beekbodem, noch door de incidentele doorvoer van piekafvoeren om benedenstroomse wateroverlast te voorkomen. Deze gronden liggen tenminste 1,5 m hoger dan de hoogst te verwachten waterstanden in de beek. Dit geldt ook voor de gronden die afwateren via de hoofdwatgang ter hoogte van 't Loo 1. Wat betreft de hoofdwatgang zelf, het waterschap ziet er (door schouw) op toe dat deze hoofdwatgang, ook waar deze door het natuurgebied loopt, voldoende afwaterende vermogen houdt.</p>	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		open wordt gemaakt en voorzien wordt van een jaarlijkse schouw. (Zie kaartje ²)		
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	5.	Daarnaast zijn wij van mening dat door deze maatregelen al ruimschoots is voldaan aan het programma PAS, hierdoor alleen al zou het projectplan overbodig zijn.	De overheden die verantwoordelijk zijn voor PAS/Natura 2000 hebben op basis van een PAS gebiedsanalyse geconcludeerd dat naast het verondiepen/dempen van sloten door Staatsbosbeheer ook de beekverhoging nodig is om de beschermde, kwetsbare habitattypen minder kwetsbaar te maken voor stikstof depositie en verdroging. Daarom is de maatregel beekverhoging ook in het democratisch vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa opgenomen. Voor het waterschap is dit een vastgesteld kader waar het waterschap in zijn taken als waterbeheerder zo goed mogelijk tegemoet moet komen, voor zover andere belangen daardoor niet onevenredig worden geschaad. In de plannen zoals ze nu zijn uitgewerkt zullen er geen wezenlijk nadelige effecten zijn voor andere belangen.	N
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	6.	Ten derde: De Boermarke is van mening dat het projectplan een onherstelbare inbreuk is op het cultuurhistorische karakter van het Taarloosche diep. De beek loopt al vele eeuwen nauwelijks aangetast door menselijk ingrijpen door het gebied. Dit wordt in het projectplan op pagina 18 bevestigd: <i>3.4.2 Andere waarden: Tevens wordt het plangebied gekarakteriseerd door hoge cultuurhistorische, archeologische, aardkundige en landschappelijke waarden. Zo ligt het Taarlooschediep grotendeels nog in haar eeuwenoude historische loop.</i> Naar onze mening is een beekverhoging wel degelijk een aantasting van de cultuurhistorische,	Zoals ook in verschillende delen van het projectplan is toegelicht en onderbouwd, is in de planuitwerking nadrukkelijk rekening gehouden met cultuurhistorie, archeologie, aardkundige waarden en landschappelijke waarden. Zie daartoe onder meer paragraaf 10.1.5 Archeologische, cultuurhistorische en aardkundige waarden. En zie ook de nadere analyses die hiervoor zijn gemaakt en die ook met het projectplan ter inzage zijn gelegd. Wij merken daar verder het volgende bij op. De beek wordt al heel lang door mensen onderhouden. Zo is ook de beek, net als het landschap er omheen een combinatie van cultuurhistorie en natuur. Het onderhoud betreft zowel het	W

² Het kaartje dat is opgenomen bij de zienswijze is in deze reactienota opgenomen in Bijlage 2.

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>archeologische, aardkundige en landschappelijke waarden. Men gaat immers cultuurtechnisch ingrijpen.</p> <p>Wij voorzien dat indien dit project toch uitgevoerd gaat worden dit voor onherstelbare schade aan de beek en zijn omgeving gaat zorgen. Het projectplan voorziet niet in maatregelen om schade te voorkomen of te herstellen en of de beek weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen.</p>	<p>maaïen van vegetaties als het onderhouden van het doorstroomprofiel waarbij in het verleden ook vaak zand uit de beek is gegraven en op de kant is gelegd. In die zin kan de beekbodemverhoging ook worden gezien als herstel (van wat door onderhoud verwijderd), waarbij we er zorgvuldig voor zorgen dat we de loop van de beek niet veranderen.</p> <p>Zoals in het projectplan is onderbouwd is het plan nadrukkelijk zo uitgewerkt dat voorkomen wordt dat er onherstelbare schade door zal ontstaan.</p>	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	7.	<p>Pag 6 1.1 doel.</p> <p>Geciteerd: <i>waarin belangen, wensen en opgaven van belanghebbenden zorgvuldig zijn meegewogen en zo goed mogelijk zijn meegenomen;</i></p> <p>Wij zijn van mening dat aan deze opgave niet is voldaan.</p>	<p>Wij hebben aantoonbaar aan deze opgave voldaan. Zie ook onze bovenstaande reacties met betrekking tot het planproces en hoe belanghebbenden daar bij zijn betrokken. En zie ook het projectplan waarin is beschreven hoe ingebrachte belangen, wensen en opgaven zijn meegenomen in de planuitwerking.</p>	W
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	8.	<p>Pag 10.</p> <p>In het projectplan staat geciteerd: <i>“Hoewel een deel van de belanghebbenden hebben aangegeven kritisch te staan ten aanzien van met name nut en noodzaak (reeds vastgesteld Natura 2000 beleidskader) van het project, zijn uit deze bijeenkomst geen concrete punten naar voren gekomen die aanleiding hebben gegeven het plan daarop aan te passen”</i></p> <p>Deze constatering is onjuist. De Boermarke vertegenwoordigt alle agrariërs en grondeigenaren in het gebied en heeft in de gesprekken meermaals aangegeven tegen het projectplan te zijn.</p> <p>Wij verzoeken dan ook om bovenstaand citaat aan te passen en te vermelden dat de Boermarke tegen het projectplan is.</p>	<p>De Boermarke vertegenwoordigt haar leden. Dat wil nog niet zeggen dat alle leden dezelfde mening zijn toegedaan als vertegenwoordigers van de Boermarke.</p> <p>Daarenboven zijn lang niet alle belanghebbenden lid van de Boermarke van Taarlo.</p> <p>Maar, zoals de aangehaalde tekst ook weergeeft, zijn wij ons er van bewust dat een deel van de belanghebbenden (en daar maken de Volmachten van de Boermarke kennelijk deel van uit) kritisch staan ten aanzien van het project.</p> <p>We merken daarbij overigens op dat we het projectplan zodanig hebben kunnen uitwerken dat we uitvoering kunnen geven aan het vastgestelde beleid van Natura 2000 zonder dat belanghebbenden in hun directe belangen worden geschaad. Dat is in de veldbijeenkomsten ook niet weerlegd en dat is daarmee ook een hoofdreden waarom we hebben geconcludeerd dat er uit de afsluitende</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			bijeenkomsten geen concrete punten naar voren gekomen die aanleiding hebben gegeven om het plan aan te passen.	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	9.	Pag. 22. 4.2.1. Beekbodemverhoging. Geciteerd: <i>De loop van de beek zal niet worden gewijzigd, de aanwezige meanderbochten blijven intact en de oevers zullen niet worden vergraven.</i> Door de beekbodemverhoging is vooraf niet te voorspellen dat de meanderbochten intact blijven. Water zal altijd de weg van de minste weerstand zoeken en de kans is groot dat aanwezige meanderbochten zullen afkalven of nieuwe kraggen ontstaan. In het projectplan wordt hier niet op ingegaan.	Op het grootste deel van het te verhogen traject ligt de beek in veen. Het veen heeft een hoge weerstand tegen erosie. Dit is ook de hoofdreden waardoor de loop van het grootste deel van het Taarlooschediep al heel lang praktisch niet is veranderd. Alleen waar de beek zandgronden aansnijdt is er wel een duidelijk proces van uitschuren van buitenbochten en verlanden van binnenbochten. De delen die in het veen liggen zullen ook na de verhoging van de bodem voldoende weerstand tegen erosie hebben. Waar de beek door zandgronden loopt zal de huidige dynamiek van uitschuren en aanslibben, ook na het verhogen van de beekbodem, blijven bestaan.	W
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	10.	Pag 42. 10.2.3 Nadelige effecten flora en fauna. In het projectplan en in het deskundigenonderzoek wordt er geconstateerd dat er weinig tot geen nadelige effecten zijn voor de flora en fauna, De Boermarke is het met de conclusie totaal niet eens.	Wij hebben deze onderzoeken door deskundigen laten uitvoeren. En we hebben de onderzoeken ook voorgelegd aan de provincie Drenthe als bevoegd gezag. De provincie onderschrijft de studies en de conclusies die daaruit voortkomen en heeft dat ook schriftelijk aan ons bevestigd.	W
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	11.	Wildstand en weidevogels: De vernatting en het verhoogd grondwaterpeil die zijn ontstaan door het dempen van watergangen en sloten hebben er de afgelopen jaren voor gezorgd dat de wildstand en weidevogels en dan met name de reeën-, hazen- en fazantenstand in het gebied drastisch is afgenomen. De Boermarke is grotendeels afhankelijk van de inkomsten van de verhuur van het jachtveld. Een verdere vernatting van het gebied zal direct gevolgen hebben voor de inkomsten, het gebied zal immers minder aantrekkelijk worden voor de jacht dus voor de verhuur.	Het beleid voor het Natura 2000 wordt bepaald door het Rijk en de provincie. Hiervoor zijn ook gebiedsanalyses gemaakt en is een Natura 2000 beheerplan voor de Drentsche Aa opgesteld. Het democratisch vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa heeft voorafgaand aan de vaststelling in ontwerp ter inzage gelegen en Rijk en provincie hebben over het ontwerp Beheerplan ook een drukbezochte voorlichtingsbijeenkomst gehouden. Op het ter inzage gelegde beheerplan konden ook zienswijzen worden ingediend. Daarna is het beheersplan vastgesteld en vervolgens ook onherroepelijk geworden.	N

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>Wij vragen dan ook om nader onderzoek te doen naar de gevolgen van de beekboderverhoging voor de weidevolgels en de wildstand in het gebied.</p>	<p>In dit Beheerplan is vastgesteld welke natuurdoelen worden nagestreefd. Voor het waterschap is dit vastgestelde beleidskader voor Natura 2000 een gegeven waar wij ons aan dienen te houden en dat wij als waterschap niet kunnen veranderen.</p>	
<p>E. De volmachten van de Boermarke Taarlo</p>	<p>12.</p>	<p>Bevers: Een aantal jaren terug is door Staatbosbeheer in gebied van het Taarlosche diep een aantal bevers uitgezet. In het gebied hebben de bevers zich permanent gevestigd en ze hebben volgens Staatsbosbeheer ook al voor nakomelingen gezorgd. In het Gasterense diep hebben bevers zelfs een dam gebouwd welke voor problemen zorgt. In een ander project zijn in het Gasterense diep bomen gelegd, de dam is ontstaan ter hoogte van een deel waar de bomen zijn gelegd. Op de website van het nationaal Park Drentsche Aa staat zelfs gepubliceerd dat het ontstaan van de beverdam grote problemen oplevert. <i>Een beverdam in het Gasterense Diep zorgt voor problemen met de waterhuishouding. Bovendien is de dam een obstakel voor (zeldzame) vissen. Daarom brak het Waterschap Hunze en Aa's het bouwwerk aan het einde van afgelopen zomer af. De bevers bouwden de dam echter net zo snel weer op. "Bevers hebben een strikt territorium", legt Peter Venema, beleidsadviseur natuur van de provincie Drenthe, uit. "Ze zullen er alles aan doen om er goed voor te zorgen. We zullen dan ook moeten kijken wat een structurele verbetering is voor de doorstroming van het water."</i></p> <p><i>Overstroming Tot slot kan de beverdam bij hevige regen zorgen voor overstromingen, meestal bovenstrooms van de dam. Door de overstromingen komt fosfaatrijk</i></p>	<p>Wij zijn ons er van bewust dat er bevers aanwezig zijn in het gebied van het Taarlooschediep. In het uitgevoerde Flora- en Fauna onderzoek wordt daar ook aandacht aan besteed.</p> <p>Wij merken op dat de dam die bevers in het Gasterensediep hebben gemaakt niet is gemaakt op de plaats waar bomen in het Gasterensediep zijn gebracht.</p> <p>De dam veroorzaakt een verandering van omstandigheden en heeft daardoor ook gevolgen voor de omliggende natuur. Het is aan het, vanuit de Wet natuurbescherming, bevoegde gezag om te bepalen of dat wenselijk, acceptabel of niet acceptabel is. De dam zorgt hier niet voor overlast of schade voor andere omliggende functies. Als er door een beverdam wel sprake is van (dreigende) overlast of schade zal er, onder afstemming met het bevoegde gezag, wel ingegrepen worden.</p> <p>Overigens worden er door de bevers in het Taarlooschediep tot nog toe geen dammen gebouwd.</p> <p>Er is ook geen reden om te verwachten dat verhoging van de beekboderverhoging voor de bevers een aanleiding zal zijn om een dam te bouwen. Aanleiding voor het bouwen van een dam is over het algemeen dat de waterstand lager wordt. In het geval van de verhoging van de beekboderverhoging zal de waterstand in de beek echter hoger worden. Dat zal voor de bevers geen aanleiding vormen.</p>	<p>W+N</p>

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p><i>water van de landbouwgronden in het beekdal terecht en dat verrijkt de bodem. Dat is slecht voor de flora. De variatie neemt af omdat bepaalde soorten die het goed doen op voedselrijke bodems, zoals de brandnetel en de braam, de overhand krijgen.</i></p> <p><i>Muurvast</i> <i>De maatregelen uitvoeren, dat is niet zo makkelijk. Paul Hendriks, ecoloog van Waterschap Hunze en Aa's: "Zo'n beverdam is een stukje vakwerk, dat zit muurvast in elkaar, dat krijg je niet zomaar los. Als je het dus zou willen verwijderen, dan moet je er met machines naartoe. Maar zo nat als het nu is, dan kom je er niet bij. Plus wat dacht je van de verstoring van de rest van de natuur als je hier regelmatig langskomt om een beverdam te verwijderen?" Wat er nu met de dam gaat gebeuren is nog niet bekend. "Daarmee zitten we best in onze maag", besluit Hendriks. Bron: Website Nationaalpark Drentsche Aa</i></p> <p>In het projectplan wordt totaal niet ingegaan op de gevolgen van de beekbodemverhoging voor de aanwezige bevers. In de beek zullen net zoals in "het Gasterense diep" boomstammen, niet te grote bomen met boomkruinen en grote takken gelegd worden.</p>	<p>Verder merken we op dat, zoals ook in het projectplan is beschreven, de boomstammen en takken die in het kader van de beekverhoging in de beek worden gebracht zodanig zullen worden aangebracht dat ze voor het overgrote deel onder het aan te brengen zand komen te liggen. (Het houtig materiaal mag namelijk maar beperkt boven de verhoogde bodem uitsteken omdat een randvoorwaarde is dat het houtig materiaal niet tot wezenlijke opstuwing mag leiden.) Dit zal voor bever niet een aanleiding zijn om een dam te bouwen.</p>	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	13.	Daarnaast wordt bovenstrooms van dit vak een voorziening aangebracht (bijvoorbeeld in de vorm van een houten damwand die is weggewerkt in de zandbodem zodat het geen obstakel voor vrije stroming in de beek) die er voor zal zorgen dat als er zich toch uitspoeling zou voordoen, dit zich niet verder bovenstrooms zal kunnen doorzetten.	Zoals in 4.2.1.2 is uitgelegd wordt de houten damwand mogelijk geplaatst bovenstrooms van het vak waar de verhoging van de bodem weer wordt afgebouwd. Dat is dus aan de benedenstroomse kant van het traject met de bodemverhoging. En zoals hiernaast ook wordt aangehaald, wordt de damwand dan weggewerkt in de bodem. Het is	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		Wij voorzien dat dit voor de bevers een uitgelezen kans is om ook hier dammen te gaan bouwen en dat daardoor opstoppingen in de beek ontstaan welke er voor zorgen dat dit de waterafvoer belemmert en er schade ontstaat zoals hierboven door de ecoloog van het waterschap is omschreven.	dan ook niet te verwachten dat een bever hierin aanleiding zou zien om hier een dam te bouwen. Zoals bovenstaand ook door ons is aangegeven, als in de toekomst toch een beverdam mocht worden gebouwd in het Taarlooschediep of elders (met of zonder verhoging van de beekbodem) waardoor schade door wateroverlast zou ontstaan, dan zal die dam i overleg met het bevoegd gezag worden verwijderd.	
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	14.	Hieruit kunnen wij dus concluderen dat het aanbrengen van zoals boomstammen, niet te grote bomen met boomkruinen, grote takken en het aanbrengen van een damwand te grote nadelige gevolgen heeft. Hierdoor is het projectplan niet uitvoerbaar.	Zoals ook in bovenstaande reactie is toegelicht is er geen aanleiding om tot zo een conclusie te komen.	W
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	15.	Daarnaast vinden wij het dan ook erg vreemd dat in het projectplan totaal geen aandacht aan de bevers is besteed terwijl het probleem van beverdammen bij het Waterschap bekend zijn.	Zie bovenstaande reacties.	W
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	16.	In de gehele provincie worden initiatieven opgezet om de bever te beschermen.	De bever is een beschermde diersoort. Zie verder bovenstaande reacties	N
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	17.	Wij vragen om nader onderzoek te doen naar de aanwezigheid van de bevers en het bouwen van dammen en de gevolgen en nadelige effecten voor de doelstellingen in het projectplan.	De aanwezigheid van bevers is meegenomen in het uitgevoerde Flora- en Fauna onderzoek. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de beekverhoging bevers zou aanzetten tot het bouwen van dammen. Zie ook de toelichting in bovenstaande reacties.	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	18.	<p>Muskusratten: In het gebied van het projectplan komen muskusratten voor en de doelstelling is om voor 2029 de muskusrat uit Noord-Nederland te verdrijven. Het waterschap Hunze en Aa's is zelf belast met de bestrijding van de muskusrat. Wij voorzien wanneer het projectplan doorgaat dit de bestrijding van de muskusrat bemoeilijkt, het gebied zal door de vernatting bijzonder moeilijk bereikbaar zijn voor de rattenvangers. Het lijkt ons niet wenselijk dat dit vanuit de beek zelf wordt gedaan met boten. In het projectplan is namelijk gesteld dat boten een nadelig effect hebben op de beekbodem.</p> <p>Hierdoor is er grote kans dat het gebied een kraamkamer wordt voor muskusratten en bovengenoemde doelstelling niet gehaald wordt. Daarnaast zal het bestrijden van de muskusrat waarschijnlijk veel hogere kosten met zich meebrengen vanwege de slechte toegankelijkheid van het gebied.</p> <p>Wij vragen dan ook om nader onderzoek te doen naar de gevolgen van de beekverhoging voor de bestrijding van de muskusrat.</p>	<p>In het projectplan is aangegeven dat de inzet van de maaiboot minder wenselijk is omdat door zijn bouw en werking de maaiboot bij zijn werkzaamheden meer schade aanbrengt dan de inzet van kranen die met zeer die met zeer lage druk op de ondergrond door de beek kunnen rijden. De maaiboot leidt ondermeer tot meer opwerveling van de bodem.</p> <p>De muskusrattenvangers maken gebruik van waadpakken om door de beek te kunnen lopen en van lichte boten (zoals kano's) met zeer weinig diepgang die de bodem niet verstoren. Het muskusrattenbeheer zal ook na de verhoging van de beekbodem op deze wijze kunnen worden voortgezet. Dit zal dus niet leiden tot veel hogere kosten voor het bestrijden van de muskusrat.</p>	W
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	19.	<p>De Boermarke en het Taarlosche diep hebben al vele eeuwen een historische band met elkaar.</p> <p>Noaberschap: De Boermarke heeft al eeuwenlang een sociale functie in het gebied en heeft het Naoberschap hoog in het vaandel staan.</p> <p>Noaberschap houdt in dat je als burens elkaar helpt maar ook elkaar respecteert en in zijn waarden laat. De gehele procedure, voortgang en communicatie van het projectplan getuigt vanaf de zijde van het waterschap niet als goed Noaberschap.</p>	<p>Zie ook bovenstaande reacties.</p> <p>Wij hebben intensief afstemming gezocht met alle belanghebbenden. In de planuitwerking hebben we goed rekening gehouden met hun belangen en ook daarover afgestemd met belanghebbenden in de uitwerking van maatregelen om te voorkomen dat er nadeel voort zou komen uit het plan. We zijn er op deze wijze in geslaagd om een projectplan op te stellen waarvan geen nadelige effecten te verwachten zijn voor de directe belangen van belanghebbenden.</p> <p>Wij beschouwen onze werkwijze zeker als een voorbeeld van goed afstemmen en rekening houden met de 'buren'.</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
E. De volmachten van de Boermarke Taarlo	20.	Het projectplan heeft alleen nog maar meer vragen opgeleverd en wij vragen daarom met klem om het projectplan niet ten uitvoer uit te brengen.	Wij kunnen deze opmerking niet plaatsen. Volgens ons geeft het projectplan vooral ook antwoorden op de vragen die in het planproces naar voren zijn gekomen en ook op de vragen die nu in de zienswijze worden gesteld. De zienswijze geeft ons, ook gezien de bovenstaande reacties die we hierop hebben gegeven, geen aanleiding om het projectplan niet te uitvoer te brengen.	
F.	1.	Bij deze wil ik mij eerst graag even voorstellen. Ik ben ██████████ en heb samen met mijn broer en zoon een akkerbouwbedrijf met veel gronden in het Drentsche Aa gebied. Onder andere de gronden in de Heest en op de Taarlose Es zijn bij ons in gebruik. Mijn broer woont zelfs maar 200 meter van de Drentsche Aa vandaan. Onze familie boert al honderden jaren in het Drentse Aa gebied en onze verbondenheid met het gebied is dan ook zeer groot. Zelf maak ik ook nog deel uit van de BVC Drentsche Aa als vertegenwoordiger van LTO.	Wij merken op dat dit een zienswijze betreft op persoonlijke titel en nadrukkelijk niet een zienswijze namens de LTO en ook niet namens de Bestuurlijke Voorbereidingscommissie (BVC) Drentsche Aa. Realisatie van de beekverhoging in het Taarlooschediep maakt onderdeel uit van hetgeen de BVC volgens haar opdracht van de provincie moet helpen bewerkstelligen. Het project Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon is ook een aantal malen besproken in de BVC en het project heeft de steun van de BVC.	
F.	2.	Groot was onze schrik toen wij kennis namen van het projectplan 'Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon'. Het gebied rondom het Taarloosche diep is de laatste jaren grondig de vernieling in geholpen. Het gebied De Heest werd rond 1840/1850 als eerste gebied in de Drentsche Aa door de Boermarke Taarlo ontwaterd en ingericht als hooilanden. Het gaf het gebied 150 jaar lang zijn unieke landschappelijke karakter. Eind vorig eeuw is rondom het Taarloosche diep ruim zestig hectare grond afgegraven, waarmee de oorspronkelijke kenmerken van het gebied volledig zijn uitgewist. Er is geen spoor meer terug te vinden van de kleine perceeltjes en de oorspronkelijke ligging van de sloten.	Wij nemen kennis van het standpunt van indiener van de zienswijze maar onderschrijven de ze uitdrukkelijk niet.	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
F.	3.	Een tiental jaar geleden is in het kader van de KRW het gebied enorm vernat doordat bijna alle dwarsloten zijn verwijderd met het doel het water langer vast te houden. Dit heeft voor een onherkenbare verandering van het landschap gezorgd.	De genoemde maatregelen zijn niet uitgevoerd in het kader van de Kaderrichtlijn Water (KRW) maar in het kader van natuurbeleid waaronder Natura 2000.	N
F.	4.	De beekverhoging heeft als hoofddoel het trilveen te bevorderen binnen 10 à 15 meter van de beek. Mijns inziens is dit totaal overbodig vanwege de volgende redenen:	Wij kunnen ons niet vinden in de verenging die de indiener van de zienswijze geeft aan de hoofddoelstelling voor de beekverhoging. Het gaat om meer dan alleen overgangsen trilveen en de zone van invloed van de beekverhoging zal ook groter zijn dan wat indiener van de zienswijze aangeeft. Voor de doelstellingen en aanleidingen daarvoor verwijzen we naar het projectplan. Overigens refereert de indiener van de zienswijze hier aan doelen die voorkomen uit het onherroepelijk beleid voor Natura 2000. Het waterschap heeft geen zeggenschap over dit beleid.	N
F.	5.	• Door de KRW vernatting is het areaal moerasvegetaties en trilveen naar schatting de laatste jaren 15% tot 40% toegenomen en is het doel dus reeds bereikt.	Zoals ook in bovenstaande reactie is benoemd komt de vernatting niet voort uit de KRW. Wij weten niet waarop de indiener van de zienswijze zijn percentages op baseert, maar de ontwikkelingen lijken inderdaad aan te tonen dat vernattingsmaatregelen, het verondiepen/dempen van greppels en sloten, een positief effect hebben op de hoog beschermde habitats waarvoor deze maatregelen ook bedoeld zijn. Net als bij het dempen/verondiepen van sloten en greppels zal door het verhogen van de bodem (verondiepen van de beek) de verdrogende drainerende werking van de beek worden beperkt.	N
F.	6.	• Verbetering van de veiligheid neemt m.i. weer af doordat de opvangcapaciteit door de verhoogde beek enorm afneemt.	Zoals in het projectplan is beschreven zal voor de veiligheid van benedenstroomse gebieden de opvangcapaciteit/bergingscapaciteit van het beekdal worden gebruikt, niet de opvangcapaciteit in de beek zelf.	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			Het water dat buiten de beekoevers treedt stroomt namelijk veel langzamer af dan het water dat door de beek zelf stroomt. Hierdoor wordt de afvoer van het water vertraagd en dit levert het waterbergend effect.	
F.	7.	• Verbetering ecologische waterkwaliteit is niet aan de orde, want die is in prima toestand.	Op dit moment voldoet de ecologische kwaliteit van het Taarlooschediep niet aan de eisen die hier vanuit de Kaderrichtlijn Water (KRW) aan worden gesteld. Het is de verwachting dat de KRW eisen na het uitvoeren van de maatregelen wel zal worden gehaald.	W
F.	8.	• Vermindering verdroging beekdal is grote flauwekul. Het beekdal is nog nooit zo nat geweest.	De overheden die verantwoordelijk zijn voor PAS/Natura 2000 hebben op basis van een PAS gebiedsanalyse geconcludeerd dat naast het verondiepen/dempen van sloten door Staatsbosbeheer ook de beekverhoging nodig is om de beschermde, kwetsbare habitattypen minder kwetsbaar te maken voor stikstof depositie en verdroging. Daarom is de maatregel beekverhoging ook in het democratisch vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa opgenomen. Zoals de indiener van de zienswijze als lid van de BVC vast weet wordt het beleid voor Natura 2000 wordt bepaald door het Rijk en de provincie. Hiervoor zijn ook gebiedsanalyses gemaakt en is een Natura 2000 beheerplan voor de Drentsche Aa opgesteld. Het democratisch vastgestelde Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa heeft voorafgaand aan de vaststelling in ontwerp ter inzage gelegen en Rijk en provincie hebben over het ontwerp Beheerplan ook een drukbezochte voorlichtingsbijeenkomst gehouden. Op het ter inzage gelegde beheerplan konden ook zienswijzen worden ingediend. Daarna is het beheersplan vastgesteld en vervolgens ook onherroepelijk geworden. In dit Beheerplan is vastgesteld welke natuurdoelen worden nagestreefd. Net als voor de BVC is dit voor het waterschap een vastgesteld kader waar het waterschap in zijn taken als	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			waterbeheerder zo goed mogelijk tegemoet moet komen, voor zover andere belangen daardoor niet onevenredig worden geschaad. In de plannen nu zijn uitgewerkt zullen er geen wezenlijk nadelige effecten zijn voor andere belangen.	
F.	9.	<ul style="list-style-type: none"> • Verbetering waterhuishoudkundige situatie rond particuliere woonpercelen heeft niets met dit plan te maken. De KRW heeft hier al in voorzien door het graven van extra sloten (al dan niet uitgevoerd). 	<p>Ook hier kunnen wij de verwijzing naar KRW niet plaatsen. Waar de indiener van de zienswijze naar verwijst zijn maatregelen die in het kader van het Natura 2000 beleid worden genomen, niet in het kader van de KRW.</p> <p>De waterhuishoudkundige maatregelen rond particuliere percelen maken deel uit van dit projectplan. Ze zijn in het plan opgenomen als mitigerende/compenserende maatregelen zoals voor de gronden van de indieners van de zienswijze. Zoals in het projectplan is onderbouwd is het niet te verwachten dat de verhoging van de bodem van de beek hier tot nadelige effecten zal leiden, maar is dat theoretisch niet geheel uit te sluiten. Door aanvullende maatregelen (in het projectplan compenserende/mitigerende maatregelen genoemd) op te nemen die ook de huidige situatie verbeteren kunnen nadelige waterhuishoudkundige effecten van de beekbodemverhoging worden uitgesloten.</p>	W+N
F.	10.	<ul style="list-style-type: none"> • Als reden wordt 'verminderde doorvoer van water' opgegeven. Dit is m.i. een gevolg van slecht en achterstallig onderhoud van de beek door het waterschap. Vroeger moest een boer eind juli zijn oevers opgeschoond hebben om de doorvoer te bevorderen. Tegenwoordig ligt de beek er treurig bij. Hier en daar is deze nog 3 meter breed, maar bijna dichtgegroeid. Dit is een schandalige toestand in de ogen van de oude bewoners. Met goed onderhoud is de beek goed op te knappen. De oplossing van het waterschap om duizend vrachtwagens met zand in de beek te gooien is kortstondig. Dit lost het probleem niet op. De enige 	<p>Wij kunnen het punt "Als reden wordt 'verminderde doorvoer van water' opgegeven." niet plaatsen. Het projectplan streeft in het geheel niet naar verminderde doorvoer. In tegendeel, het streeft er naar, zoals expliciet is benoemd, de doorvoer op hetzelfde niveau te houden als in eerdere jaren en dat daarbij nader benoemde maximale waterstanden niet worden overschreden.</p> <p>Zoals ook in het projectplan is aangegeven is, om de benodigde doorvoercapaciteit in stand te houden nodig dat de beek op adequate wijze wordt onderhouden. Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden is het de laatste paar jaren moeilijk gebleken om het onderhoud adequaat uit te voeren met de maaiboot. In de afgelopen</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		oplossing hiervoor is een nieuw soort kraan voor op de oevers, maar hier hoeft de beek niet dicht te worden gooiën.	zomers was het te droog (te weinig water voor de maaiboot) terwijl het in de winter juist weer geregeld te nat was zodat de maaiboot door te veel stroming dan ook z'n werk ook niet goed kon doen. In de afgelopen nazomer is het doorstroomprofiel van het Loonediep en het Taarlooschediep wel weer geschoond door de maaiboot en is de doorvoercapaciteit weer verbeterd. Zoals ook in het projectplan is aangegeven gaat het waterschap het onderhoud na verhoging van de bodem in het Taarlooschediep op andere wijze uitvoeren. Het waterschap zoekt daarom naar andere machines om het onderhoud uit te voeren. Inmiddels zijn hiermee (onder meer afgelopen zomer in het Deurzerdiep) goede ervaringen opgedaan. Zoals ook in het projectplan is omschreven zal binnen het kader van de werkzaamheden voor de verhoging van de beekbodem ook de onderhoudstoestand van het Taarlooschediep geheel op orde worden gebracht waarbij van de zijkant ingegroeide riet- en slibvelden (in het projectplan kraggen genoemd) ook zullen worden verwijderd (zie daarvoor ook 4.2.1.4 Verwijderen kraggen).	
F.	11.	• De afvoer van water vanaf het Loo (kraspaal) naar het diep door een buis wordt nog meer belemmerd dan nu al het geval is. Dit geeft vernatting van de percelen in landbouwkundig gebruik.	Zoals ook in het projectplan is toegelicht liggen landbouwgronden die via deze buis afwateren allemaal zo veel hoger dat vrije afwatering van de sloten niet beperkt zal worden noch door de verhoging van de beekbodem, noch door de incidentele doorvoer van piekafvoeren om benedenstroomse wateroverlast te voorkomen. Deze gronden liggen namelijk tenminste 1,5 m hoger dan de hoogst te verwachten waterstanden in de beek.	W
F.	12.	Graag reageer ik op de veronderstelde positieve effecten van andere overheden:		
F.	13.	<i>Verminderen van verdroging van onder Natura 2000 beschermde habitat H7140A Overgangs- en</i>	Het beleid van Natura 2000 is gericht op vermindering van verdroging en vergroting van weerbaarheid van	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<i>trilvenen en vergroting van weerbaarheid hiervan tegen depositie van stikstofverbindingen.</i> Reactie: Het beekdal is nog nooit zo nat geweest. Dit is niet van toepassing.	beschermde kwetsbare habitats tegen de depositie van stikstofverbindingen. Om die reden is ook de beekverhoging in het Natura 2000 Beheerplan voor de Drentsche Aa opgenomen om ook de verdrogende werking van de beek, met name in droge perioden, te verminderen. Overigens komt verdroging en droogte schade, zeker in de afgelopen droge zomers, voor beschermde habitats nog steeds voor, ondanks de reeds uitgevoerde vernattingsmaatregelen.	
F.	14.	<i>Verminderen van verdrogingsrisico en vergroten van ontwikkelingsmogelijkheden voor vegetatietypen die eigen zijn aan het beekdal van het Taarlooschediep.</i> Reactie: Niet van toepassing want dat is 'wensnatuur'.	Dit streven betreft het beleid dat in het kader van Natura 2000 wordt gevoerd. Een kwalificatie van indiener van de zienswijze als 'wensnatuur' doet er niets aan af dat dit wel het democratisch vastgestelde kader betreft waar beheerders, inclusief het waterschap als waterbeheerder, zich aan hebben te houden.	N
F.	15.	<i>Vermindering van veenoxidatie in het beekdal (door hogere grondwaterstanden langs de beek) en daarmee vermindering van uitstoot van CO2 naar de atmosfeer.</i> Reactie: Van zeer geringe omvang. Dit gaat alleen om de oever van de beek.	De beperking van CO ₂ uitstoot is niet de aanleiding voor de uitvoering van de maatregelen maar het is wel een bijkomend positief effect.	
F.	16.	De potentieel negatieve effecten die worden beschreven in het plan onderschrijf ik <u>allemaal</u> .		
F.	17.	Ik vind het ongeloofwaardig dat voor dit project geen MER rapportage nodig is. In de wet staat dat er wetenschappelijk gezien redelijkerwijs geen twijfel over mag bestaan dat er een verslechtering of significante verstoring van de natuur plaatsvindt. Aangezien hier 10.000 à 15.000 kuub gebiedsvreemd zand aangevoerd moet worden door +/- 1000 vrachtwagens en de complete bodem van de beek wordt verstoord door het afschuiven	In de voorbereiding van dit plan is, aan de hand van de bestaande wet- en regelgeving onderzocht of een MER MER-beoordeling nodig is voor de maatregelen in het projectplan. Op basis van de wet- en regelgeving ten aanzien van MER is geconcludeerd is dat een MER-plicht of een MER.-beoordelingsplicht niet op dit projectplan van toepassing is. Desalniettemin zijn effecten van het plan, ook op het milieu, in de planontwikkeling wel nader beschouwd en afgewogen en ook in dit projectplan nader beschreven	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		van het slib en het storten van het zand, spreekt een verstoring voor zich.	en zijn maatregelen zo opgenomen dat er, ook ten aanzien van het milieu, geen wezenlijk nadelige effecten voortkomen uit het projectplan.	
F.	18.	Het is een vreemde situatie dat het Waterschap zelf een projectplan van het Waterschap wil vaststellen. Als mede-schrijver (Waterschap en SBB) van het 'inrichtingsplan Drentsche Aa' keurt de slager hiermee zijn eigen vlees en eet het ook nog eens op.	Het is het Algemeen Bestuur van het waterschap dat het projectplan vaststelt. Het Algemeen Bestuur is een democratisch, door de ingezetenen van het waterschap gekozen, onafhankelijk orgaan. Er is dan ook geen sprake van 'een slager die zijn eigen vlees keurt'.	W
F.	19.	In het gebied zelf gelden zeer strenge regels voor boeren en burgers wat betreft het storten van zand, het dichten van sloten, het storten van vaste mest en het oppompen van water uit de sloten voor het vee. Het gebied is in het kader van de oppervlaktewaterwinning zeer kwetsbaar. Het is dan ook zeer ongeloofwaardig om 10.000 kuub gebiedsvreemd zand in de beek te deponeren. Komt er dan bij elke vrachtauto een 'schone grond verklaring'?	Net als ieder ander moet en zal het waterschap zich, ook ten aanzien van het toepassen van zand in de beek, houden aan de wet- en regelgeving die hierop van toepassing is.	W
F.	20.	Tot slot wil ik het Waterschap vragen dit onzalige plan terug te trekken aangezien dit het draagvlak van het natuurbeleid binnen het Drentsche Aa gebied ernstig aantast. De bewoners van Taarlo hebben 'hun' Drentse Aa gebied binnen tientallen jaren zien verslechteren. Het stroomdalgebied Drentsche Aa dreigt meer en meer een subsidiegebied Drentsche Aa te worden. Ik stel voor deze miljoenensubsidie te investeren in een revolutionaire kraan die de beek kan schoonmaken. De beek vindt al tienduizend jaar zijn weg en kan echt wel zonder zogenaamde 'pilot' projecten waarvan het effect totaal onbekend is en die, als het misgaat, niet terug te draaien zijn.	De zienswijze als door de indiener naar voren gebracht geeft ons, ook gezien de bovenstaande reacties die we hierop hebben gegeven, geen aanleiding om het projectplan niet te uitvoer te brengen.	W+N

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
G.	1.	<p>Voor ons (en onze aangrenzende percelen) is de huidige en de te verwachten wateroverlast (en overstromingen) niet acceptabel.</p> <p>U geeft aan dat het Waterschap normaal gesproken zomers uitgaat van een maximaal waterpeil bij Loon van 5.70 meter en 's winters maximaal 5.90 meter, indien het onderhoud aan het Loonerdiep volgens schema wordt uitgevoerd.</p>	<p>Zoals in het projectplan in 4.1 is opgenomen zal, op vergelijkbare wijze als de afgelopen jaren,</p> <ul style="list-style-type: none"> • In het zomerhalfjaar de gehele afvoer van het Deurzerdiep worden doorgevoerd naar het Loonerdiep tot maximaal 2 m3 per seconde en de rest wordt afgevoerd naar het Havenkanaal <ul style="list-style-type: none"> ○ op voorwaarde dat ter hoogte van de brug in de weg Loon-Balloo de waterstand, conform de huidige praktijk, in het zomerhalfjaar niet boven NAP + 5,7 m komt. • In het winterhalfjaar wordt de gehele afvoer van het Deurzerdiep doorgevoerd naar het Loonerdiep tot maximaal 3 m3 per seconde en de rest wordt afgevoerd naar het Havenkanaal <ul style="list-style-type: none"> ○ op voorwaarde dat ter hoogte van de brug in de weg Loon-Balloo de waterstand, conform de huidige praktijk, in het winterhalfjaar niet boven NAP + 5,9 m komt. <p>Door adequaat onderhoud van de beek door het waterschap zullen de waterstanden niet boven de gestelde waterstandsnormen uitkomen. Maar als de waterstanden toch hoger dreigen te worden dan zal de doorvoer met behulp van het verdeelwerk Loon beperkt worden zodanig dat de waterstanden alsnog onder de normhoogtes blijven.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Alleen als er zich een extreme situatie voordoet op de hoofdboezem zal tot maximaal 7 m3 worden doorgevoerd naar het Loonerdiep en zal de rest worden afgevoerd naar het Havenkanaal, zoals de afgelopen decennia ook een aantal malen is voorgekomen. <p>Bovenstaande betekent dat ook met de uitvoering van de maatregelen in het projectplan, in het waterbeheer bij Loon geen veranderingen worden doorgevoerd ten opzichte van de praktijk van eerdere jaren.</p>	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden is het de laatste paar jaren moeilijk gebleken om het onderhoud adequaat uit te voeren met de maaiboot. In de afgelopen zomers was het te droog (te weinig water voor de maaiboot) terwijl het in de winter juist weer geregeld te nat was zodat de maaiboot door te veel stroming dan ook z'n werk ook niet goed kon doen. Ook is de maaiboot er niet voldoende op toegesneden om ingroeide riet en slib velden effectief te kunnen verwijderen.</p> <p>Doordat er te veel begroeiing in de beek aanwezig was zakte het waterniveau, nadat het hoog had gestaan, ook na beperking van de doorvoer van water bij het verdeelwerk Loon, langzamer weg dan normaal het geval is.</p> <p>In de afgelopen nazomer is het doorstroomprofiel van het Loonerdiep en het Taarlooschediep wel weer geschoond door de maaiboot en is daarmee de doorvoercapaciteit weer verbeterd, maar daarmee is de onderhoudstoestand nog niet zoals de zou moeten zijn.</p> <p>Zoals ook in het projectplan is aangegeven gaat het waterschap het onderhoud van de beek in de toekomst op andere wijze uitvoeren. Het waterschap zoekt daarom naar andere machines om het onderhoud uit te voeren.</p> <p>Inmiddels zijn hiermee (onder meer afgelopen zomer in het Deurzerdiep) goede ervaringen opgedaan. Op vergelijkbare wijze kan het doorstroomprofiel van het Loonerdiep ook weer geheel worden gebracht. Dit zal worden gerealiseerd voordat de bodemverhoging in het Taarlooschediep zal worden uitgevoerd.</p> <p>Binnen het kader van de werkzaamheden voor de verhoging van de beekbodem zal ook de onderhoudstoestand van het Taarlooschediep geheel op orde worden gebracht waarbij de ingegroeide riet- en slibvelden (in het projectplan kraggen genoemd) ook zullen worden verwijderd (zie daarvoor ook 4.2.1.4 Verwijderen kraggen).</p>	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			Hiermee zal langer aanhoudende en herhaalde wateroverlast zoals afgelopen zomer plaatselijk is opgetreden in de toekomst niet meer voorkomen.	
G.	2.	Dit onderhoud door het Waterschap is de laatste jaren niet volgens schema uitgevoerd, we kunnen dus gerust spreken van behoorlijk achterstallig onderhoud. Hierdoor hebben wij reeds schade geleden omdat wij stukken van ons land niet normaal hebben kunnen gebruiken. Wat gaat u hier (alsnog) aan doen ?.	Zie ook bovenstaande reactie. Indien u door het handelen van het waterschap significante schade heeft geleden kunt u op grond van artikel 7.14 van de Waterwet een verzoek om nadeelcompensatie indienen bij het waterschap. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Procedureverordening Schadevergoeding Hunze en Aa's 2020. Op de website van Waterschap Hunze en Aa's is nadere informatie over nadeelcompensatie te vinden.	W
G.	3.	Indien u in het project uitgaat van 5.70 meter en met het "huidige onderhoud" door het Waterschap, dan hebben we dus een probleem. Ons land is dan gewoon te nat aan de beekzijde en daar behoort een compensatie tegenover te staan. Buurman Uiterwijk kan daarover mee praten en zal dat ook bij u kenbaar maken. Wij hebben diverse malen contact met het Waterschap gehad inzake de waterstand en de gebrekkige instelling van het verdeelwerk Loon (bewust of onbewust ?).	<p>Zie ook onze bovenstaande reacties.</p> <p>De norm van NAP +5,70 m sluit aan bij de praktijk van het verleden. Het projectplan stelt hier geen wijziging voor. Op gronden die in een beekdal langs een beek liggen komen natte situaties af en toe voor. Dat is eigen aan de ligging van deze gronden en voor de indieners van de zienswijze bekende praktijk.</p> <p>De staat van onderhoud van de beek zal de komende tijd op orde worden gebracht door inzet van aangepaste onderhoudsapparatuur.</p> <p>Wij kunnen hierbij nadrukkelijk bevestigen dat dat er geen sprake is geweest van bewust gebrekkig instellen van het verdeelwerk Loon. Zoals bovenstaand toegelicht is er sprake geweest van een ongelukkige samenloop van omstandigheden. Dit zal in de komende tijd op een structurele wijze worde opgelost door aangepaste wijze van onderhoud.</p>	W
G.	4.	Nu is het plan om het Taarlooschediep te verhogen en is er door u aangegeven dat dit geen nadelige effecten voor Loon zal hebben. Wie garandeert ons	Het waterschap garandeert dat er door de maatregelen uit het projectplan geen significant nadelige effecten zullen	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		dat en wat als er wel nadelige effecten zullen optreden. Het kan dan toch niet zo zijn dat er sprake is van een omgekeerde bewijslast (eigenaren toon maar aan wat de schade is). Het Waterschap gaat ingrijpen d.m.v. beekverhoging, dus dan is het logisch dat als er schade voor ons optreedt dat die wordt toegekend tenzij het Waterschap kan aantonen dat dit niet het geval is.	optreden voor de bij Loon gelegen gronden van indiener van de zienswijze. We hebben een monitoringssysteem opgezet waarmee we oppervlaktewaterstanden en grondwaterstanden meten en aan de hand waarvan we kunnen bepalen of er nadelige effecten zijn opgetreden. Zoals ook in 10.1.2 is omschreven: "Mocht er onverwacht en onverhoopt toch sprake zijn van een wezenlijk vernattend effect, dan zal dit met het ingerichte meetnet kunnen worden waargenomen en zullen door het waterschap, in overleg met betrokkenen, aanvullende compenserende maatregelen worden genomen die de schade afdoende wegnemen." Daarnaast is ook in dat geval de bovenstaand genoemde nadeelcompensatieregeling van toepassing, zoals ook in het projectplan in 10.3 is beschreven.	
G.	5.	Samengevat komt onze zienswijze op het volgende neer: het huidige onderhoud aan de beek bij Loon is geheel ontoereikend en heeft reeds schade veroorzaakt. Wanneer is het onderhoud door het Waterschap op orde, zodat het water bij 5.70 meter vlot door kan stromen (zonder overlast/schade). Schaderegeling bij uitvoering van het project waarbij er schade/overlast is als gevolg van een hogere waterstand dan voorspeld.	Het huidige onderhoud maakt geen deel uit van het projectplan. Maar zoals we in bovenstaande reacties hebben aangegeven zal de staat van onderhoud de komende tijd op worden gebracht door inzet van een aangepaste onderhoudsmethode zodat het water vlot kan doorstromen bij NAP + 5.70 m (gemeten ter hoogte van de brug in de weg Loon-Balloo). In bovenstaande reacties is al nader beschreven hoe er gehandeld zal worden bij schade en welke verdere regeling daarvoor van toepassing is.	W
H.	1.	Voor mij (en onze aangrenzende percelen) is de huidige en de te verwachten wateroverlast (en overstromingen) niet acceptabel. U geeft aan dat het Waterschap normaal gesproken zomers uitgaat van een maximaal waterpeil bij Loon van 5.70 meter en 's winters maximaal 5.90 meter, indien het onderhoud aan het Loonerdiep volgens schema wordt uitgevoerd.	Deze zienswijze is inhoudelijk dezelfde als de zienswijze van bovenstaande indiener van de zienswijze. Voor onze reactie verwijzen naar hoe we hier bovenstaand op hebben gereageerd.	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
H.	2.	Dit onderhoud door het Waterschap is de laatste jaren niet volgens schema uitgevoerd, we kunnen dus gerust spreken van behoorlijk achterstallig onderhoud. Hierdoor heb ik reeds schade geleden omdat ik delen van het land niet normaal hebben kunnen gebruiken. Wat gaat u hier (alsnog) aan doen ?.	Idem.	W
H.	3.	Indien u in het project uitgaat van 5.70 meter en met het "huidige onderhoud" door het Waterschap, dan hebben we dus een probleem. Ons land is dan gewoon te nat aan de beekzijde en daar behoort een compensatie tegenover te staan. Mijn buurman Uiterwijk kan daarover mee praten en zal dat ook aan u kenbaar maken. Wij (eigenaren) hebben diverse malen contact met het Waterschap gehad inzake de waterstand en de gebrekkige instelling van het verdeelwerk Loon (bewust of onbewust ?).	Idem.	W
H.	4.	Nu is het plan om het Taarlooschediep te verhogen en is er door u aangegeven dat dit geen nadelige effecten voor Loon zal hebben. Wie garandeert ons dat en wat als er wel nadelige effecten zullen optreden. Het kan dan toch niet zo zijn dat er sprake is van een omgekeerde bewijslast (eigenaren toon maar aan wat de schade is). Het Waterschap gaat ingrijpen d.m.v. beekverhoging, dus dan is het logisch dat als er schade voor ons optreedt dat die wordt toegekend tenzij het Waterschap kan aantonen dat dit niet het geval is.	Idem.	W
H.	5.	Samengevat komt mijn zienswijze op het volgende neer: het huidige onderhoud aan de beek bij Loon is geheel ontoereikend en heeft reeds schade veroorzaakt. Wanneer is het onderhoud door het Waterschap op orde, zodat het water bij 5.70 meter	Idem.	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		vlot door kan stromen (zonder overlast/schade). Schaderegeling bij uitvoering van het project waarbij er schade/overlast is als gevolg van een hogere waterstand dan voorspeld.		
I.	6.	<p>Als grondeigenaar langs het Loonerdiep ben ik afgelopen jaar geconfronteerd met (te) hoge waterstanden. Hierdoor liep een gedeelte zelfs geheel onder water (plm. 10 cm). Meerdere malen heb ik hierover contact gezocht met de beheerder en e.e.a. middels foto's etc. vastgelegd en gecommuniceerd.</p> <p>Tijdens het veldbezoek heb ik dit bij de heer Kastelein aangegeven. Hij was hierdoor onaangenaam verrast en ging de zaak onderzoeken. Dit resulteerde in een gesprek samen met de heer Harry Jager en de heer Willem Kastelein. Slecht onderhoud van de beek belemmerd de doorvoer dusdanig dat in een droge zomer het Loonerdiep al buiten zijn oevers ging, met wateroverlast en schade tot gevolg.</p> <p>Ander maaibeleid en een nieuwe machine moeten dit in de toekomst gaan verbeteren, aldus beide heren.</p> <p>Ondanks deze toezegging ben ik er niet gerust op dat dit gaat gebeuren, maar ook staat dan nog niet vast of dit überhaupt de reden is van de overstromingen.</p> <p>Ik vind dat eerst het onderhoud op peil moet zijn, zodat bij een maximale inlaat van 2 m³/sec en een maximum peil van 5,70 +NAP bij de brug Balloërweg, duidelijk is wat de gevolgen zijn voor mijn percelen. Afgelopen jaar liepen ze namelijk onder.</p>	<p>Door een ongelukkige samenloop van omstandigheden is het de laatste paar jaren moeilijk gebleken om het onderhoud adequaat uit te voeren met de maaiboot. In de afgelopen zomers was het te droog (te weinig water voor de maaiboot) terwijl het in de winter juist weer geregeld te nat was zodat de maaiboot door te veel stroming dan ook z'n werk ook niet goed kon doen. Ook is de maaiboot er niet voldoende op toegesneden om ingroeïende riet- en slibvelden effectief te kunnen verwijderen.</p> <p>Doordat er te veel begroeiing in de beek aanwezig was zakte het waterniveau, nadat het hoog had gestaan, ook na beperking van de doorvoer van water bij het verdeelwerk Loon, langzamer dan normaal het geval is.</p> <p>In de afgelopen nazomer is het doorstroomprofiel van het Loonerdiep en het Taarlooschediep wel weer geschoond door de maaiboot en is daarmee de doorvoercapaciteit weer verbeterd. Maar daarmee is de onderhoudstoestand nog niet zoals de zou moeten zijn.</p> <p>Zoals ook in het projectplan is aangegeven gaat het waterschap het onderhoud van de beek in de toekomst op andere wijze uitvoeren. Het waterschap zoekt daarom naar andere machines om het onderhoud uit te voeren.</p> <p>Inmiddels zijn hiermee (onder meer afgelopen zomer in het Deurzerdiep) goede ervaringen opgedaan. Op vergelijkbare wijze kan het het doorstroomprofiel van het Loonerdiep ook weer geheel op orde worden gebracht.</p> <p>En binnen het kader van de werkzaamheden voor de verhoging van de beekbodem zal vervolgens ook de onderhoudstoestand van het Taarlooschediep geheel op orde worden gebracht waarbij de ingegroeïde riet- en slibvelden (in het projectplan kraggen genoemd) ook zullen</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>Door nu al in te stemmen met een beekbodemverhoging vanaf Balloërveld is een eventueel effect niet duidelijk meet- en zichtbaar. Immers is de huidige situatie al niet goed.</p> <p>Ik wil er dan ook bij het bestuur op aandringen dat eerst het onderhoud goed gebeurd en dat gedurende een aanzienlijke periode de gevolgen hiervan gemonitord worden. Als daarna blijkt dat de genoemde doorvoer geen probleem oplevert kan over het project beekbodemverhoging verder worden besloten. Dan wordt het wel of niet zichtbaar of de beekbodemverhoging ook eventuele effecten heeft voor mijn percelen.</p>	<p>worden verwijderd (zie daarvoor ook 4.2.1.4 Verwijderen kraggen). Hiermee zal langer aanhoudende en herhaalde wateroverlast zoals afgelopen zomer plaatselijk is opgetreden in de toekomst niet meer voorkomen.</p> <p>Wij zijn het eens met de indiener van de zienswijze dat de staat van onderhoud van het Loonediep op orde moet zijn voordat de verhoging van de beekbodem van het Taarlooschediep wordt uitgevoerd. Met andere woorden, we zullen er voor zorgen dat de staat van onderhoud van het Loonediep op orde is voordat de verhoging van de beekbodem van het Taarlooschediep wordt uitgevoerd. En als onderdeel van de uitvoering van de verhoging van de bodem van het Taarlooschediep zullen we ook de goede staat van onderhoud van het Taarlooschediep op orde brengen.</p>	
I.	7.	<p>Verder wordt er gesteld dat er geen wezenlijk nadeel is te verwachten voor bestaande gebiedsfuncties of andere belangen. Mocht dit echter wel zo zijn, dan wordt op geen enkele wijze beschreven hoe eventuele schade voortvloeiend uit dit project opgelost gaat worden. Ik ben namelijk bang dat er straks sprake is van een constant hoog waterpeil waardoor op een gedeelte van mijn percelen geen landbouwactiviteit meer kan plaatsvinden, zonder dat er een vergoeding tegenover staat.</p>	<p>Het waterschap garandeert dat er door de maatregelen uit het projectplan geen significant nadelige effecten zullen optreden voor de bij Loon gelegen gronden van indiener van de zienswijze. We hebben een monitoringssysteem opgezet waarmee we oppervlaktewaterstanden en grondwaterstanden meten en aan de hand waarvan we kunnen bepalen of er nadelige effecten zijn opgetreden. Zoals ook in 10.1.2 is omschreven: "Mocht er onverwacht en onverhoopt toch sprake zijn van een wezenlijk vernattend effect, dan zal dit met het ingerichte meetnet kunnen worden waargenomen en zullen door het waterschap, in overleg met betrokkenen, aanvullende compenserende maatregelen worden genomen die de schade afdoende wegnemen." Daarnaast is in dat geval op basis van artikel 7.14 van de Waterwet ook de nadeelcompensatieregeling van</p>	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			toepassing, zoals ook in het projectplan in 10.3 is beschreven.	
I.	8.	<p>Afgelopen (droge) jaren was de grond langs het Loonerdiep bijzonder waardevol. Er groeit immers altijd gras. Bij een hoger waterpeil zal de beloopbaarheid door de koeien minder worden of niet meer mogelijk zijn en zullen er als gevolg van de vernatting meer dierziekten gaan voorkomen (o.a. long en maagdarm worm en leverbot besmetting).</p> <p>Afgelopen jaar heb ik veel contact gehad met medewerkers van het Waterschap en daarbij is één opmerking vooral blijven hangen: "De begroeiing houdt het water vast. Haal je het eruit ben je alles kwijt. Dat is wel een dilemma".</p> <p>Hieruit blijkt, mijns inziens, dat er vooral andere belangen worden gediend en andere grondeigenaren mogen verzuipen.</p>	Het punt van de indiener van de zienswijze is duidelijk en wij, als waterschap zetten ons er voor in om de goede staat van onderhoud weer geheel op orde te brengen.	W
I.	9.	Ik hoop en verwacht dat het bestuur dit plan uitstelt en wacht met de uitvoering tot er een goede stabiele uitgangssituatie is en dat de toezeggingen die telkens mondeling gedaan worden concreet, helder en duidelijk vastgelegd worden.	Zoals ook in bovenstaande reactie is bevestigd, zullen we er voor zorgen dat de staat van onderhoud van het Loonerdiep op orde is voordat de verhoging van de beekbodem van het Taarlooschediep wordt uitgevoerd.	W
J.	1.	Middels deze zienswijze vragen wij om van het projectplan af te zien. De reden zullen wij in onderstaande zienswijze uit een zetten.		
J.	2.	Ten eerste: Tijdens de gebiedsbijeenkomst op 11 juli in Taarlo zijn de plannen aan belanghebbende gepresenteerd. Na de presentatie overheerste bij	In de bijeenkomst op 11 juni 2018 in Taarlo hebben we toegelicht dat we aan het begin van het planproces stonden. We hebben toen de achtergronden en doelen/opgaven voor het project toegelicht en ook welke	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>ons het gevoel, dat de gepresenteerde plannen al zo goed als vast lagen en dat wij, in tegenstelling tot het geen door de medewerkers van het Waterschap werd gesteld, niet of nauwelijks invloed konden hebben op de plannen c.q. de uitvoering daarvan. Op de vele vragen van de aanwezigen kon door de medewerkers geen antwoord worden gegeven</p>	<p>uitdagingen en dilemma's er lagen. Ook hebben we van de aanwezigen gevraagd om in discussie groepen vragen, zorgen en wensen met ons te delen om deze inbreng van belanghebbenden en belangstellenden al in de beginfase van het project mee te kunnen nemen en voor zover mogelijk te verwerken in de planuitwerking. Uiteraard konden we toen nog niet alle vragen beantwoorden zeker niet over hoe de precieze planuitwerking zou worden, want dat proces moeten we nog ingaan.</p>	
J.	3.	<p>Ten tweede: Enkele jaren terug heeft Staatsbosbeheer hoofdwatgangen en sloten gedempt. Door deze maatregelen is de grondwaterstand in het gebied verhoogd en is het gebied aanzienlijk natter geworden. Het proces van vernatting en het steeds hoger worden van het grondwaterpeil zet nog steeds door en zal wanneer het projectplan doorgaat nog verder verslechteren . Deze vernatting heeft er inmiddels voor gezorgd dat er waterpartijen zijn ontstaan ter hoogte van 't loo 1. Deze waterpartijen trekken veel nijlganzen aan die voor veel lawaai en overlast zorgen. Tevens is er een groeiende overlast van steekmuggen en insecten, dit heeft er in geresulteerd dat wij s 'avonds niet meer buiten kunnen zitten. Ook hebben wij maatregelen moeten treffen om vliegen en steekmuggen buiten te houden. Wij willen dan ook voorstellen om te zorgen voor een betere afwatering van desbetreffende percelen.</p>	<p>De maatregelen die Staatsbosbeheer heeft genomen komen voort uit het natuur beleid dat door de betreffende verantwoordelijke overheden, Rijk en provincie, wordt voorgestaan. Vanuit dat perspectief kan de vernatting dan ook niet worden gekwalificeerd als verslechtering maar is juist een verbetering die door de verantwoordelijke overheden werd beoogd. De plassen op het maaiveld ter hoogte van 't Loo 1 vormen zich in ingesloten laagtes deze plassen zich in ingesloten laagtes op het maaiveld. Ze worden gevuld door regenwater en/of kwelwater. Als het niveau in de plassen hoger wordt gaan ze via laagtes (voormalige sloten) afstromen. In natte perioden in de winter zal de waterstand in het Taarlooschediep, ook na verhoging van de bodem van de beek zoals voorgestaan in het projectplan, nog bijna een meter lager staan dan het maaiveld rond deze plassen. Dit betekent dat deze plassen nog steeds ruim vrij kunnen afwateren naar de beek. Het betekent ook dat de (grond)waterstanden in en rond de plassen niet of nauwelijks worden beïnvloed door de waterstanden in de beek en dat ook de verhoging van de beekbodem hierdoor geen effect zal hebben op de (grond)waterstanden rond de plassen. Als indiener van de zienswijze aanpassingen aan de afwatering wenst zou hij zich daarvoor moeten richten tot</p>	N

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			de eigenaar en beheerder van deze gronden. Het is niet aan het waterschap om daar verandering in te brengen.	
J.	4.	Wij voorzien tevens ook grote problemen bij extreme wateroverlast. Doordat watergangen en sloten grotendeels gedempt zijn bestaat er een grote kans dat de afvoer van water voor overlast van ons perceel gaat zorgen. Op dit moment zien wij dat bij een normale neerslag er op de percelen gelegen tegenover ons perceel grote delen van het land onder water staan. Dit probleem is de laatste jaren verergerd. Wij eisen dan ook dat de voormalige schouwsloot voor ons huis weer opengemaakt wordt.	<p>Zoals ook in het projectplan is onderbouwd liggen landbouwgronden rond Taarlo liggen allemaal zo veel hoger dat vrije afwatering van de sloten niet beperkt zal worden noch door de verhoging van de beekbodem, noch door de incidentele doorvoer van piekafvoeren om benedenstroomse wateroverlast te voorkomen. De gronden van de indieners van de zienswijze liggen tenminste 2 m hoger dan de hoogst te verwachten waterstanden in de beek. Dit betekent dat deze gronden onder alle omstandigheden vrij kunnen blijven afwateren en ze geen nadelige effecten zullen ondervinden van de maatregelen die zijn opgenomen in het projectplan.</p> <p>Het is ons niet duidelijk welke schouwsloot volgens de indieners van de zienswijze weer opengemaakt zou moeten worden. Aan beide zijden van de weg voor het huis van de indieners van de zienswijze liggen nog een werkende schouwsloten. Deze schouwsloten wateren af naar een hoofdwatergang van het waterschap. Deels wordt deze watergang onderhouden door het waterschap en voor een ander deel ziet het waterschap er op toe dat de afwaterende functie van de hoofdwatergang op orde wordt gehouden. Ook hier liggen geen beperkingen voor een vrije afwatering van de gronden van indiener van de zienswijze.</p>	W+N
J.	5.	Wij zijn van mening dat het projectplan een onherstelbare inbreuk is op het cultuur historische karakter van het Taarlosche diep. De beek loopt al vele eeuwen nauwelijks onaangetaast door menselijk ingrijpen door het gebied. Dit wordt in het projectplan op pag. 18 bevestigd: 3.4.2 Andere waarden: Tevens wordt het plangebied gekarakteriseerd door hoge cultuurhistorische, archeologische, aardkundige en	Zoals ook in verschillende delen van het projectplan is toegelicht en onderbouwd, is in de planuitwerking nadrukkelijk rekening gehouden met cultuurhistorie, archeologie, aardkundige waarden en landschappelijke waarden. Deze waarden zullen niet nadelig worden beïnvloed door de maatregelen in het projectplan. Zie daartoe onder meer 10.1.5 Archeologische, cultuurhistorische en aardkundige waarden maar ook de	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		<p>landschappelijke waarden. Zo ligt het Taarlooschediep grotendeels nog in haar eeuwenoude historische loop.</p> <p>Naar onze mening is een beekverhoging wel degelijk een aantasting van de cultuurhistorische, archeologische, aardkundige en landschappelijke waarden. Men gaat immers cultuurtechnisch ingrijpen.</p> <p>Wij voorzien dat indien dit project toch uitgevoerd gaat worden dit voor onherstelbare schade aan de beek en zijn omgeving gaat zorgen. Het projectplan voorziet niet in maatregelen om ontstane schade te herstellen.</p>	<p>nadere analyse die hiervoor zijn gemaakt en die ook met het projectplan ter inzage is gelegd.</p> <p>Wij merken daar verder het volgende bij op. De beek wordt al heel lang door mensen onderhouden. Zo is ook de beek, net als het landschap er omheen een combinatie van cultuurhistorie en natuur. Het onderhoud betreft zowel het maaien van vegetaties als het onderhouden van het doorstroomprofiel waarbij in het verleden ook vaak zand uit de beek is gegraven en op de kant is gelegd. In die zin kan de beekbodemverhoging ook worden gezien als herstel (van wat door onderhoud is verwijderd), waarbij we er zorgvuldig voor zorgen dat we de loop van de beek niet veranderen.</p>	
K.	1.	<p>Tot onze verbazing lezen wij dat het grondwaterpeil omhoog gaat voor dit project. Tijdens de overleggen hier in Balloërveld is er met ons niet gesproken over de verhoging van het grondwaterpeil.</p> <p>Dit is iets waar wij al jaren over bezig zijn en wat wij beslist niet willen en waarvan ook gezegd werd dat dit NIET ging gebeuren.</p>	<p>Zoals in het projectplan is beschreven zal de verhoging van de beekbodem er toe leiden dat de waterstand in de beek hoger wordt. De verhoging van de beekbodem wordt echter geleidelijk opgebouwd vanaf de Gasterenseweg (dat is ter hoogte van buurtschap Balloërveld waar de woning en gronden van de indieners van de zienswijze liggen). Hierdoor is de invloed van de verhoging van de bodem van de beek hier beperkt tot een waterstandsverhoging van maximaal ongeveer 10 cm.</p> <p>Doordat de waterstand in de beek maar zeer beperkt hoger wordt, zal ook de grondwaterstand in de directe omgeving slechts beperkt hoger worden en zal de invloed op meer afstand al gauw verwaarloosbaar worden zeker als onderstaande beschrijving in paragraaf 3.2.3.1 van het projectplan in beschouwing wordt genomen:</p> <p>Hoe groter de afstand tot de beek, hoe minder het effect zal zijn. In het beekdal van het Taarlooschediep neemt het effect versneld af met de afstand tot de beek om drie redenen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ten eerste loopt de hoogte van het maaiveld relatief snel op als de afstand tot de beek toeneemt. 	W

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<ul style="list-style-type: none"> • In de tweede plaats komt op de meeste plaatsen een relatief ondiepe slecht doorlatende laag voor waardoor water moeilijk in de grond kan infiltreren. Onder natte omstandigheden (in regenperiodes) is deze beperkte doorlatendheid vooral bepalend voor de verhoogde lokale grondwaterstanden (tijdelijke of ook wel schijn grondwaterstanden genoemd). • Daarnaast bestaat er in en rond het beekdal veelal een kweldruk vanuit diepere watervoerende lagen die afkomstig is van infiltratie in hogere gebieden. <p>Gronden buiten het beekdal liggen zodanig hoog dat hier geen invloed te verwachten is van de beekbodemverhoging. Ook liggen er buiten het beekdal en langs de beekdalrand watergangen parallel aan het beekdal die eventuele grondwatereffecten hier ook afsnijden. De vrije afwatering van deze watergangen zal door het grote hoogteverschil met het beekdal ook niet nadelig worden beïnvloed (en dus niet beperkt) door de voorgenomen verhoging van de beekbodem.</p> <p>Het huis van de indieners van de zienswijze ligt ruim buiten het beekdal en ligt ongeveer 2,5 m hoger dan de hoogst te verwachten waterstanden in de beek. Dit betekent dat deze gronden onder alle omstandigheden vrij kunnen blijven afwateren en ze geen nadelige effecten zullen ondervinden van de maatregelen die zijn opgenomen in het projectplan. Ook de woonpercelen van de burens die tegen de rand van het beekdal zijn gelegen liggen ruim hoger dan het beekdal en ook deze gronden kunnen onder alle omstandigheden vrij kunnen blijven afwateren zonder dat er nadelige effecten te verwachten zijn zullen van de maatregelen die zijn opgenomen in het projectplan. Theoretisch is dit echter niet geheel uit te sluiten. Daarom zijn met de burens en de indieners van de zienswijze afspraken gemaakt dat als de beekbodemverhoging wordt uitgevoerd er bij hun gronden een aantal aanpassingen in de waterhuishouding zullen worden gemaakt (verdiepen sloot en</p>	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>aanpassen/aanbrengen duikers) waardoor ook de huidige waterhuishoudkundige situatie verbetert en theoretisch mogelijke nadelige waterhuishoudkundige effecten op hun gronden ruim voldoende worden gecompenseerd.</p> <p>Met andere woorden, de grondwaterstand bij het huis van indieners van de zienswijze zal niet hoger worden als gevolg van het project.</p>	
K.	2.	Het verhogen van het grondwaterpeil gaat problemen voor ons opleveren, te denken aan wateroverlast onder het huis, optrekkend vocht, zwam en schimmel.	Zoals in het projectplan is beschreven en ook bovenstaand is toegelicht zal de grondwaterstand rond het huis niet worden beïnvloed door de in het projectplan opgenomen maatregelen voor de beek. Door de bovengenoemde verbetering van de waterhuishouding zal de drooglegging van het woonperceel verbeteren waardoor ontwatering zou kunnen verbeteren.	W
K.	3.	Ook gaat dit wateroverlast geven in het land en de tuin. En zullen wij overlast krijgen van vliegen.	Ook de tuin en het land van de indieners van de zienswijze liggen ruim buiten het beekdal en zo veel hoger dan de hoogst te verwachten waterstanden in de beek. Het laagste punt ligt nog ruim 1,5 m hoger dan de hoogst te verwachten waterstand in de beek). Dit betekent dat deze gronden onder alle omstandigheden vrij kunnen blijven afwateren. Aangezien de verhoging van de waterstanden in de beek ter hoogte van deze gronden zeer beperkt blijven en gezien het verschil in hoogte en de afstand tot de beek is niet te verwachten dat er door de maatregelen in de beek enige invloed zal zijn op deze gronden. Er zal door de maatregelen dus geen wateroverlast worden veroorzaakt op deze gronden. Het zal daarmee ook niet leiden tot overlast door vliegen.	W
K.	4.	Wij zouden op de hoogte gesteld worden van het verdere verloop van het plan, maar hebben helaas geen bericht hierover ontvangen.	Wij hebben de indieners van de zienswijze via e-mail een bericht gestuurd over de terinzagelegging van het projectplan. Daarbij gebruik is gemaakt van het e-mail adres dat zij eerder aan ons ter beschikking hebben	W

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
		Via familie zijn wij op de hoogte gebracht, terwijl dit plan ons ook zeker aangaat	gesteld. In het vervolg zullen we gebruikmaken van het e-mail adres vanaf waar de indieners de zienswijze aan ons hebben doen toekomen. Wij zullen de indieners van de zienswijze op de hoogte houden van het verdere verloop van het plan verdere ontwikkelingen.	
L.	1.	De plannen zoals die er nu liggen en daarnaast het achterstallige onderhoud van de sloten, gaat zorgen voor verhoging van het waterpeil op ons perceel. Dit is de afgelopen jaren al enorm toegenomen, het land is veel natter. Zo nat zelfs dat de paarden er in vele maanden niet kunnen lopen. Wij kunnen zelfvoorzienend zijn wat betreft hooi voor de paarden. Nu het land natter en dus slechter wordt, is de kans groot dat wij elk jaar minder hooi van eigen land kunnen halen. Dit betekent meer hooi bijkopen en meer kosten voor het herstellen van het weiland.	De gronden van de indieners van de zienswijze liggen buiten het beïnvloedingsgebied van de maatregelen in de beek. Ook zullen de aanpassingen aan de waterhuishouding rond het buurtschap Balloërveld geen nadelige invloed hebben op het perceel van de indieners van de zienswijze De indieners van de zienswijze hebben het perceel relatief recent aangekocht. Het is bekend dat de gronden in deze omgeving nattere perioden relatief nat zijn. Dat is zeker niet iets van alleen de laatste jaren. Het is aannemelijk dat de gronden hierdoor minder geschikt zijn voor het weiden van paarden, zeker in nattere perioden van het jaar.	W
L.	2.	Dan de sloten. Deze worden bewust niet onderhouden, zowel door Staatsbosbeheer als de gemeente. Dit heeft de afgelopen jaren gezorgd voor slechte afwatering. Dit wordt nu als excuus gebruikt door te zeggen dat het al jaren nat is. Maar ons inziens is dit een gecreëerd probleem door slecht onderhoud.	Langs en op het perceel van de indieners van de zienswijze liggen geen sloten, behalve aan de zijde langs de openbare weg. Deze sloot staat onder schouw en het waterschap ziet er op toe dat de sloot wordt onderhouden door de partijen die verantwoordelijk zijn voor het onderhoud.	
L.	3.	De vele gesprekken hebben onze zorgen niet weg kunnen nemen. Ook worden de tot nu toe gemaakte afspraken niet nagekomen, zoals de voorstellen die ik heb gedaan om tot elkaar te komen. Tot op heden is hier nog niks mee gebeurd	Als de indieners van de zienswijze de waterhuishoudkunde situatie op hun perceel willen verbeteren dan is het hun eigen verantwoordelijkheid om dat te doen. De verantwoordelijkheid daarvoor ligt nadrukkelijk niet bij andere partijen, ook niet bij Staatsbosbeheer of het waterschap.	

- Reactienota bij ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarlooschediep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon -

Ingediend door	Nr	Zienswijze	Reactie	W, N of W+N
			<p>Wel is in gesprekken van indieners van de zienswijze met medewerkers van het waterschap gesproken over mogelijke maatregelen om de waterhuishouding te verbeteren, maar de verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de eigenaar zelf.</p>	
L.	4.	<p>Daarnaast zijn wij benieuwd naar eventuele financiële tegemoetkomingen als de plannen uitgevoerd worden. Aangezien dit zorgt voor waardevermindering van onze grond en natuurlijk de extra kosten qua hooi en onderhoud.</p>	<p>Zoals in bovenstaande reacties ook door ons is aangegeven, is niet te verwachten dat er door de maatregelen in het projectplan schade zal ontstaan voor het perceel van de indieners van de zienswijze.</p> <p>Mocht er onverwacht en onverhoopt toch sprake zijn van een wezenlijk vernattend effect door maatregelen die zijn opgenomen in het projectplan, dan zal het waterschap, in overleg met betrokkenen, aanvullende compenserende maatregelen nemen die de schade afdoende wegnemen.</p> <p>Daarnaast kunnen indieners van de zienswijze op grond van artikel 7.14 van de Waterwet eventueel een verzoek om nadeelcompensatie indienen als zij ten gevolge van het handelen van het waterschap schade lijdt of zal lijden, die redelijkerwijs niet of niet geheel te hunnen laste behoort te blijven. Voor de wijze van indiening van een dergelijk verzoek en voor de procedure wordt verwezen naar de Procedureverordening Schadevergoeding Hunze en Aa's 2020. Op de website van Waterschap Hunze en Aa's is informatie over de nadeelcompensatieregeling te vinden.</p>	

Reactienota op de Zienswijzen “ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarloosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon”

3 Planaanpassingen n.a.v. ingediende zienswijzen

Zoals in het voorgaande hoofdstuk in onze reacties is toegelicht geven de ontvangen zienswijzen geen aanleiding tot aanpassing van het projectplan.

Bijlage 1 Meegestuurde bijlagen bij zienswijzen C. van de Vereniging Dorpsbelangen Taarlo

BIJLAGE 1

Bestuur van het Waterschap Hunze en Aa's
T.a.v. de Dijkgraaf, G.J. ten Brink
Postbus 195
9640 AD Veendam

CC.: College van B&W Tynaarlo, J.N. Kuipers, gedeputeerde provincie Drenthe

Onderwerp: Pilotproject verhoging beekbodem Taarloosche Diep

Taarlo, 30 september 2019

Geachte Dijkgraaf/ Geachte heer Ten Brink,

Het bestuur van Dorpsbelangen Taarlo wil – als belangenbehartiger van de inwoners van Taarlo - haar zorgen met u delen over het pilotproject om de beekbodem van het Taarloosche Diep te verhogen.

Onze zorgen komen voort uit hoe het (communicatie-)proces door het Waterschap wordt uitgevoerd en wat de mogelijke schadelijke effecten van de projectuitvoering zijn. Onderstaand lichten we onze zorgen puntsgewijs toe:

1. Tijdens de gebiedsbijeenkomst op 11 juli 2018 te Taarlo zijn de plannen voor het eerst aan ons als inwoner van het gebied gepresenteerd. Na die presentatie overheerste algemeen bij de deelnemers uit Taarlo het gevoel, dat de gepresenteerde plannen al zo goed als vast lagen en dat wij als inwoners, in tegenstelling tot hetgeen door de medewerkers van het Waterschap werd gesteld, niet of nauwelijks invloed konden hebben op de plannen c.q. de uitvoering daarvan. Dit ‘gevoel’ werd gevoed doordat op concrete vragen met name met betrekking tot mogelijke negatieve effecten antwoorden werden gegeven als “dat weten we nog niet”, terwijl wel een duidelijk tijdframe werd voorgesteld m.b.t. de timing van vergunningenproces.
2. De plannen zijn later ook met de direct aanwonenden van het beekdal enkele keren besproken tijdens zogenaamde keukentafelgesprekken. Ook hebben wij als bestuur van Dorpsbelangen (op ons verzoek) nog een apart gesprek met een aantal medewerkers van het Waterschap gevoerd. Ook uit die gesprekken is onze voornaamste indruk, dat we niet echt gehoord worden. Hierdoor worden onze zorgen niet weggenomen, eerder juist versterkt.
Zie ook de Bijlage, waarin een impressie van het genoemde gesprek wordt weergegeven tussen Waterschap en Dorpsbelangen en dat is gedeeld met onze dorpsgenoten via Taarls Neis, onze dorpskrant.
3. Het communicatieproces van het Waterschap komt over als ‘eenrichtingsverkeer’ en ook met een te beperkte vertegenwoordiging uit Taarlo. Daarom hebben we vanuit Taarlo aangegeven dat we graag een Klankbordgroep zouden willen.
Wij zien de groep belanghebbenden/getroffenen een stuk breder dan alleen die paar omwonenden. Het realiseren van de beekbodemverhoging en de daaropvolgende vernatting heeft effect op de natuur in het beekdal en ook op het uiterlijk. Dat raakt in principe alle inwoners van Taarlo. Dat, en het feit dat ook de aanwonenden liever als groep dan op individuele basis in gesprek gaan met het Waterschap ligt ten grondslag aan ons voorstel om een Klankbordgroep in te stellen. Onzes inziens maakt zo’n groep het ook voor het Waterschap makkelijker om te communiceren met ons. In een laatste mail van dhr. Kastelein van het Waterschap wordt echter aangegeven dat het Waterschap een klankbordgroep niet nodig acht. Onzes inziens een ‘gemiste kans’.
4. Met betrekking tot het pilotproject betreffen onze zorgen met name het streven om de beekbodem van het Taarloosche Diep tussen Visvliet en de samenvloeiing van Taarloosche Diep en Gasterense Diep met ca. 50 cm te verhogen. Het gaat ons daarbij om de volgende punten:
 - a. Hoe denkt men de verhoging te realiseren zonder het (beschermde) beekdal over een lengte van ca. 3 km te beschadigen? In een van de gesprekken was sprake van 1.500 vrachtwagens met zand die door

Reactienota op de Zienswijzen “ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarloosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon”

- het beekdal naar de beek zouden moeten rijden om het zand voor de verhoging aan te voeren. Daarnaast moeten er ook een zeer groot aantal schotten (al dan niet van boomstammen en/of takken) in de beek geplaatst worden om het zand op zijn plaats te houden; hoe dit gaat worden uitgevoerd (zonder schade te berokkenen) is ons ook nog nooit verteld, ondanks herhaaldelijk vragen hiernaar;
- b. Waarom wordt deze grote ingreep uitgevoerd als, zoals door dhr. Kastelein is aangegeven, het effect daarvan een stuk kleiner zal zijn dan het dichtschuiven van de sloten in hetzelfde gebied dat door Staats Bosbeheer (SBB) een aantal jaren geleden is uitgevoerd. Het effect van het dichtschuiven van sloten is een proces wat trouwens nog steeds zichtbaar gaande is. Jammer is dan te constateren dat SBB geen meetgegevens van hun ingreep heeft bijgehouden. Een verhoging van de beekbodem lijkt daarmee een redelijke onnodige exercitie, ondanks uw verwijzing naar de doelstellingen vanuit Natura 2000. Sowieso is het de vraag of het project slaagt en de natuur erop vooruitgaat of dat we ‘achterblijven’ met een beschadigd Natura 2000 gebied.
 - c. Het is voor ons nog steeds volstrekt onduidelijk welke criteria er gelden om te besluiten of deze pilot succesvol is en wat er gebeurt als blijkt, dat het gewenste effect er niet is. Ook wordt ons niet duidelijk waarom er geen Milieu Effect Rapport benodigd is; er moet toch iets zijn van een risicoanalyse. En zijn de voorgestelde fysieke ingrepen überhaupt vergunbaar in een Natura 2000 gebied?
 - d. Verder vragen wij ons af wat de voorziene vernatting betekent voor het beheer- en maaibeleid in het beekdal en daarmee indirect ook op de vogel- en wildstand.
De populatie watersnippen is relatief groot en die zal er zeker niet van profiteren als delen van het beekdal niet meer gemaaid kunnen worden en verder verruigen. De vernatting heeft er nu al toe geleid dat het aantal stuks reewild sterk is afgenomen. Ook weidevolgels als de grutto en wulp zijn sterk in aantal afgenomen vergeleken met 10 jaar geleden.

Op basis van bovenstaande zal het u duidelijk zijn dat de nut en noodzaak van de voorziene grote ingrepen in het beekdal van het Taarloosche Diep ons geheel ontgaat en dat wij ons zeer ernstig zorgen maken over het aanzien van het nu nog prachtige Taarloosche beekdal -een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving – als het project doorgang zou vinden.

Ons verzoek aan u is om concreet en eerlijk te zijn naar ons over de mogelijke negatieve effecten, echt in dialoog met ons te gaan en indien er nog zoveel onzekerheden zijn omtrent de effecten, het project gewoonweg niet uit te voeren. Wij staan open voor een gesprek met uw bestuur.

Wij horen graag van u.

Met vriendelijke groet,

Namens Dorpsbelangen Taarlo

 secretaris

9485 TB TAARLO

dorpsbelangentaarlo@gmail.com

BIJLAGE

Reactienota op de Zienswijzen “ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarloosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon”

BIJLAGE

Impressie - Overleg - Waterschap en Dorpsbelangen Taarlo

Datum: 19 november 2018 – Taarlo

Onderwerp: proefproject bodemophoging Taarloosche diep

Aanwezig:

Vertegenwoordigers Waterschap Hunze en Aa's

Dorpsbelangen Taarlo: Jantinus Kommers, Michel Jaroch, Hans van Rijn, Erwin Bruinewoud (vanuit de werkgroep Natuur&Water)

Dorpsbelangen Taarlo had om dit gesprek met het Waterschap verzocht, naar aanleiding van de eerdere gebiedsbijeenkomst in de zomer, waar voor het eerst ‘officieel’ over het project-voornemen informatie werd gegeven en vragen en zorgpunten vanuit de bewoners werden opgehaald.

Allereerst werd om verduidelijking gevraagd over de nut en noodzaak van het proefproject. Hieruit werd duidelijk dat er voor het gebied van de Drentsche Aa 2 doelstellingen zijn:

- 1) Waterberging ten tijde van verhoogde waterafvoer vanuit Drenthe richting de stad Groningen (deze doelstelling staat in principe los van het proefproject). Nabij het Poepenhemeltje (Assen-Oost) kan middels een stuw de waterafvoer richting de Drentsche Aa of het Wilhelmina kanaal geregeld worden; in geval van noodzakelijke waterberging wordt er meer water in het Drentsche Aa gebied gelaten; het gehele gebied vanaf Assen-Oost tot aan De Punt kan voor ca. 30% bijdrage aan de gehele waterbergingingscapaciteit nodig om de stad Groningen en omstreken droog te houden. Andere bergingsgebieden zijn de Onlanden bij Peize en de Onnerpolder/Oostpolder nabij Onnen langs de A28.
- 2) Het behalen van de Natura2000 doelstellingen voor het Drentsche Aa gebied middels het (nog meer) vernatten van de oevers en de nabije natuurlijke omgeving. Hierover gaat het proefproject. Het Waterschap wil in het kader van de proef de beekbodemp van de Drentsche Aa met ca. een halve meter ophogen, waardoor de oevers en het omliggende land meer zullen vernatten. Het beoogde effect is gericht op plantensoorten; er wordt geen rekening gehouden met vogel- en zoogdiersoorten in het gebied.

In het vervolg van het gesprek was het met name Dorpsbelangen dat een hele reeks aan vragen stelde aan de vertegenwoordigers van het Waterschap welke wel, gedeeltelijk werden beantwoord of niet – onder het mom van “dat weten we nog niet”. Hieronder een overzicht van een aantal vragen:

- Waarom is het dorp zo laat geïnformeerd over de plannen?; er lijkt al zoveel bekend en mogelijk beslist;
- Hoe worden de bewoners van Taarlo verder geïnformeerd en hoe worden we op tijd betrokken bij het maken/opstellen van de plannen?;
- Het gebied wordt al steeds natter door eerdere ingrepen; wat is daar het effect van? Waarom is een aanvullend project nu al benodigd; kun je niet eerst de resultaten van de huidige maatregelen afwachten?
- Waarom nou uitgerekend het Taarloosche Diep als proefgebied; het is hier toch al prachtig? Welk effect heeft nog meer vernatting op de huidige natuur; bijv. de orchideevelden en de weidevogels?
- Hoe ga je de bodemp van de beek ophogen? Hoe weet je dat je (geen) schade toebrengt? Wat zou onomkeerbare schade kunnen zijn en hoe ga je dat voorkomen?
- Hoe en wanneer wordt schade vergoed?
- Wie heeft de data van de eerdere peilbuizen in Taarlo en wat laten deze getallen zien over de historische grondwaterstanden?

Op opvallend veel vragen kregen we geen (duidelijk) antwoord omdat men ‘het nog niet weet’. Ook werd niet duidelijk wanneer men tussentijds wel meer weet. Wel dat men medio volgend jaar het plan gereed wil hebben voor de bestuurders en dat dan de plannen ook openbaar worden en een formeel traject komt van indienen van zienswijzen (lees: bezwaren) op het voorgenomen plan.

Reactienota op de Zienswijzen “ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarloosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon”

Er is tijdens het overleg niet echt sprake van een dialoog; het Waterschap bleef maar ‘geduldig’ onze vragen beantwoorden of men gaf aan dat men het nog niet wist. Hierdoor ontstaat het vermoeden dat er veel meer bekend is dan wordt gedeeld; men (het waterschap) lijkt angstig te zijn om meer inzicht te geven/ kennis te delen over de te maken afwegingen en keuzes; hierover vindt zelfs een verspreking plaats vanuit een vertegenwoordiger van het Waterschap, welke snel en te opvallend wordt genuanceerd.

Opmerkelijk is ook dat werd aangegeven dat een Milieu-Effect Rapportage (MER) niet benodigd is voor dit project; een onderbouwing waarom en waarop dit is gebaseerd wordt niet gegeven. Er moet toch wettelijk ergens op zijn getoetst dat dit ook daadwerkelijk zo is; meestal wordt dat middels een MER-beoordelingstoets gedaan, welke ook openbaar gemaakt kan worden. Wat blijft hangen na het gesprek is: het plan gaat door; "we (het Waterschap) gaan het doen".

Vanuit Taarlo wordt nadrukkelijk aangegeven dat het delen van informatie, keuzes en dilemma's kan helpen in beeldvorming en begrip voor het project. Zo om bij voorbaat te voorkomen dat je elkaar bij de Raad van State weer tegenkomt.

Het overleg wordt afgesloten met de toezegging dat het Waterschap begin 2019 het project Beekverhoging in een bijeenkomst, georganiseerd door Dorpsbelangen, aan de inwoners van Taarlo nader zal toelichten. Een datum hiervoor volgt nog.

(N.B. dit gesprek heeft uiteindelijk niet plaatsgevonden).

Daarnaast zal het waterschap Hunze en Aa's in het eerste halfjaar van 2019 een tweede gebiedsbijeenkomst organiseren, waarvoor alle belanghebbenden t.z.t. weer uitgenodigd worden.

BIJLAGE 2

Bestuur van het Waterschap Hunze en Aa's
T.a.v. de Dijkgraaf – de heer Ten Brink
Postbus 195
9640 AD Veendam

CC.: College van B&W Tynaarlo, J.N. Kuipers, gedeputeerde provincie Drenthe

Onderwerp: Antwoordbrief 14 oktober Pilotproject verhoging beekbodem Taarloosche Diep

Taarlo, 23 oktober 2019

Geachte Dijkgraaf/ Geachte heer Ten Brink,

Bedankt voor de respons van u en uw team op onze brief van 30 september. Fijn dat we nu wat meer inhoudelijk van het project te horen hebben gekregen; hier zat voor ons echt nieuwe nuttige informatie in. Daarnaast is er echter ook bepaalde informatie en met name uw conclusie aan het eind van de brief over uw wijze van informatievoorziening die ons de wenkbrauwen deed fronsen.

Laten we beginnen met de wijze van communicatie. U zegt dat u het vervelend vindt dat wij het gevoel hebben dat we niet goed worden geïnformeerd over het project. Dat heeft wat ons betreft niets te maken met gevoel; wij vinden dat! Punt uit!

Wij willen geen eenzijdige informatie; we willen juist een dialoog. Een klankbordgroep en wellicht ook een covenant waarin we vooraf duidelijke afspraken met jullie gemaakt hebben mocht het tot projectuitvoering komen. Op ons verzoek voor een echte dialoog en om betrokken te worden bij het project komt u helaas verder in uw brief niet terug. Dan is het zeer verwonderlijk dat u zelf de conclusie trekt dat u ons goed heeft betrokken bij de planuitwerking.

Overigens, er zijn bij ons eigenlijk geen zorgen over de bedreiging voor de huizen en tuinen van de aanwonenden. Ook als de beekbodemverhoging onverhoopt toch doorgaat bieden de voorziene maatregelen o.i. voldoende waarborgen.

Wel zijn we verbaasd dat de technische haalbaarheid nog zoveel onduidelijk- en onzekerheden kent. Het leest bijna alsof u er ook niet uitkomt en binnenkort van het project afziet. Of is dit slechts een poging om ons zand in de ogen te strooien?

Het is toch vreemd dat in dit stadium van het project - dat ook al zeker 2 jaar loopt - nog steeds geen zicht is op een technisch haalbaar concept.

En dan is het weer verbazend als we van andere dorpsbewoners horen dat bij de inloopsessie over het Zeegsterloopje wordt verteld dat het Taarlo-project doorgang zal vinden. Hoe is dat allemaal met elkaar te rijmen?

Reactienota op de Zienswijzen “ontwerp Projectplan Beekverhoging Taarloosche Diep en regeling waterdoorlaat verdeelwerk Loon”

Nog een aandachtspunt is het feit, dat door medewerkers van het Waterschap in een van de gesprekken is aangegeven dat het effect van de beekbodemverhoging een stuk kleiner zal zijn dan het dichtschuiven van de sloten in hetzelfde gebied dat door Staatsbosbeheer (SBB) een aantal jaren geleden is uitgevoerd. Het effect van dat dichtschuiven is naar ons idee nog elk jaar zichtbaarder in het landschap. En daarbij is het dus jammer dat SBB blijkbaar geen meetgegevens van haar ingreep heeft bijgehouden. Een verhoging van de beekbodem, met alle gevolgen voor het beekdal in de eerste jaren, lijkt daarmee een redelijke onnodige exercitie, ondanks uw verwijzing naar de taakstellingen vanuit Natura 2000.

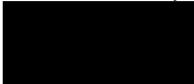
Onze conclusie: op basis van de informatie die we tot nu toe hebben zien we nog steeds niet de nut en noodzaak van de voorziene grote ingrepen in het beekdal van het Taarloosche Diep en maken wij ons nog steeds zeer ernstig zorgen over het aanzien van het nu nog prachtige Taarlose beekdal - een belangrijk onderdeel van onze leefomgeving - als het project doorgang zou vinden.

Ons verzoek aan u is om nu echt in dialoog met ons te gaan en nogmaals, indien er nog zoveel onzekerheden zijn omtrent de effecten, het project gewoonweg niet uit te voeren.

Wij horen graag van u.

Met vriendelijke groet,

Namens Dorpsbelangen Taarlo

 secretaris

9485 TB TAARLO

dorpsbelangentaarlo@gmail.com

Bijlage 2 Kaartje bij zienswijze E. van de volmachten van de Boermarke Taarlo

